

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto, (za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1914.

Leto XXVII.

Za gospodarstvo gre!

To je bilo vpitja med našimi liberalci, ko so takoimenovani samostojni, — v resnici pa liberalci, zmagali pri zadnjih volitvah na Goriškem. Kar pijani so bili veselja. Za prijanostjo pa pride maček; glava boli in človeku se nič ne ljubi. Goriški kmetje, kateri so se dali zadnjič preslepititi hinavski vabi, da ne gre za liberalce, ampak samo za gospodarstvo v deželi — tudi nam je dobro znana ta past od zadnjih volitev — že čutijo, kako jih glava boli. Novi deželni odbor, v katerem sedita dva slovenska liberalca, je prišel pred deželni zbor z zvišanjem davkov. Gospodariti je začel, toda s tem, da hoče naložiti velika nova bremena davkoplačevalcem. Zemljiški davek hoče zvišati za dvajset od sto; na pivo hoče naložiti doklado po 8 K na hl. Ko smo pri nas zvišali doklado od 2 K na 4, so zatulili liberalci, kakor bi jim kdo kožo drl. Pa še nekaj predlaga nova deželnozborska večina goriškemu deželnemu zboru: davek na mošt in vino, ki se ne prodaja na drobno, torej na tisto, katero kmet doma popije, ali ki se v večjih množinah daca prosto kupi in popije po zasebnih hišah. To se pravi: vinski davek, ki smo se ga v državnem zboru komaj ubranili, proti kateremu so naši poslanci v deželnem zboru z vso silo nastopili, naj se uvede v vinorodni Goriški. Za naše vinogradnike je to liberalno poleno, ki gredo z njim nad svojega kmeta, tudi nezrekljivo nevarno. Ko vpeljejo na Goriškem vinski davek, se nobena vinorodna dežela ne bo mogla več izgovarjati, da vinogradnik ne prenese tega davka. Odgovor se bo glasil, da so zastopniki goriških vinogradnikov naredili ta davek. Posledica bo samo ta, da bo država planila zopet po njem in ga hotela zase izrabiti.

Goriški kmet že zdaj neprimerno več plačuje davkov kakor naš. Doklada za de-

želo znaša 30% za pridobitni davek, ki zadene vse obrtnike, 20% pa na druge cesarske davke in 120% na užitnino. Okrajnih cest in šol pa ne vzdržuje na Goriškem dežela, ampak okraji, ki imajo v ta namen 82—200% doklad. Za revne bolnike plačuje vse oskrbne stroške občine, ki imajo zavoljo tega razmerno po dvakrat večje občinske doklade kakor naše.

Liberalci po drugih sosednjih deželah ravno tako v številkah kažejo, kam se pride, če mestni liberalci in njegov podeželski hlapec dobita moč v roke. Na Koroškem imajo deželni doklad na cesarske davke 90%; poleg tega 120% na užitnino in po 12 K od hl na nezadacano zasebno vino. Vkljub temu, da bodo od države dobili nekaj nad 750.000 K na leto več, nego doslej, vendar še ne bodo mogli izhajati in bodo morali doklade zopet zvišati.

Tudi na Štajerskem bodo morali zvišati doklade za veliko vsoto; poleg državnega prispevka, ki znaša nad 1.500.000 kron več, nego doslej, bo še do 4 milijone primanjkljaja, za kar ne bo zadostovalo 30% zvišanja.

Naša dežela je prevzela večji del stroškov za ceste na svoje rame. Vse zdrževanje deželnih cest bo stalo, ko se sprejmejo razne občinske ceste med deželne, nad 1.200.000 K. Dežela vrh tega znatno podpira občine pri popravi občinskih cest in potov. S tem obojim se razbremene občinske in okrajne cestne doklade. Jasno je, da mora dežela za nove stroške iskati tudi novih dohodkov. Zdaj znašajo pri nas doklade na cesarske davke le 40%; ravno toliko znaša užitnina. Pripomniti moramo, da je bila naša dežela, dokler ni prišla naša stranka do gospodarstva, silno zanemarjena. Od leta 1908. so se zvišali stroški za bolnike in blazne za 265.000 kron. Za reveže plačuje dežela vse sama; pa tudi takim, ki ne morejo dobiti ubožnega spričevala, ki so pa v revnih razmerah, deže-

la veliko stroškov odpiše in jih sama vzame nase. Za šole so se pomnožili stroški od l. 1908. za 556.000 K. Ljudstvo hoče vedno novih šol in razredov; to pa stane. Za povzdigo kmetijstva se izda zdaj 380.000 K več, nego l. 1908., ko ni takorekoč kmet imel nobene opore v deželnem odboru in zboru. Prihranilo se je pa tudi marsikaj. Za gledišče je danes 57.000 K manj deželnih stroškov, kakor jih je bilo pod liberalno komando; za podpore raznim mestnim društvom pa 37.000 K manj. Ker dežela dela in na vso moč pospešuje gospodarski napredek, mora imeti seveda tudi primernih dohodkov. Že ob času, ko se je uvedel novi cestni zakon, se je ljudstvu javno povedalo, da bo treba v ta namen svoj čas zvišanja doklad. Ta čas je prišel. Liberalci so pred volitvami lagali o zvišanju za 100%. Ostali bodo, kakor vselej, tudi to pot na laži. Z vso gotovostjo lahko rečemo, da naše kranjske doklade tudi potem, ko se bo deželno gospodarstvo tako preuredilo, da ne bo nobenega primanjkljaja več, ne bodo niti od daleč toliko znašale, kakor znašajo v sosednjih deželah Goriški, Koroški in Štajerski že danes. Liberalci, ki s svojim gospodarstvom dere kmeta v sosednjih deželah in siplje denar v namene liberalnega meščanstva, bo moral umolkneti, ko mu pokažemo, kako njegovi bratci delajo s kmečkim ljudstvom na Goriškem, Koroškem in Štajerskem.

Kranjski deželni zbor.

Druga seja kranjskega deželnega zbora se je vršila dne 11. februarja.

Poslanci S. L. S. so vložili ta dan več nujnih in samostalnih predlogov, ki naj se v kratkem času izvedejo. Med predlogi omenjamo sledeče važnejše:

Deželna posredovalnica za kmečke in obrtne delavce.

Dr. Krek je utemeljeval in pojasnjeval, kako nujno in potrebno je, da se ustanovi na Kranjskem deželna posredovalnica za delo za obrtne in kmečke delavce. Ta posredovalnica bi bila nekak zavod, pri katerem bi iskali posestniki in obrtniki delavcev. Kmečki in obrtni delavec pa dela in kruha. Želeli bi bilo, da bi se ta misel kmalu uresničila.

Stavbna strokovna šola v Ljubljani.

Dr. Pegan in tovariši so uložili predlog, po katerem naj se osnuje na državni obrtni šoli v Ljubljani prava stavbna strokovna šola za stavbene obrtnike. Dosedanji zimski tečaj za stavbene obrtnike, zidarске, tesarske, vodnjakarske in kamnoseške mojstre naj bi odpadli in se spremenili v šolo za stavbne mojstre. Obenem naj se osnuje na omenjeni šoli preizkuševališče za stavbne materialije.

Cesta Litija—Polšnik—Brezovo Mirna.

Poslanec Vehovec je stavil predlog, naj se zgradi po omenjenih krajih, kjer nimajo do sedaj nobene dobre ceste in morajo vsled tega poljske pridelke, zlasti les pod ceno prodajati, nova deželna cesta.

Železnica Brežice — Novo mesto — Žužemberk — Krka — Štanjel.

Poslanec Vehovec in tovariši so uložili predlog, naj vlada sprejme gori omenjeno progo v vrsto tistih železnic, ki se imajo v bližnji bodočnosti graditi.

Za vodovod v žužemberku in pogorelec v Trebči vasi.

Vehovec in tovariši prosijo, da bi dobil trg žužemberk v kratkem potrebni vodovod. Deželni zbor naj se spomni tudi 15tih pogorelcev v Trebči vasi, ki jim je požar napravil lansko leto 90.000 K škode in naj jim podeli nekaj podpore. V ta namen jim je odkazal deželni odbor že 4.000 K.

Za oškodovane po toči.

Poslanci Povše, dr. Lampe in tovariši se obračajo do vlade in vprašujejo, zakaj ni vlada priporočila prošnje občin Litija, Šmartno, Sv. Križ in Moravče, kjer je toča pobila, pri ministrstvu v podporo. Poslanci so že posredovali za podporo, vlada pa je poslala ministrstvu vlogo, v kateri pravi, da so poizvedbe dognale, da ni tako velike škode. Vlada naj odredi nove poizvedbe.

Ubožnica v žužemberškem okraju.

Poslanci Vehovec in tovariši prosijo deželni zbor, naj dovoli zdravstvenemu okrožju v žužemberku podporo, da se bo mogla sezidati potrebna ubožnica. V ta namen je že nabranih 16.000 K.

Za osuševanje travnikov v Kostanjevici.

Hladnik in tovariši so uložili predlog, naj se močvirnati travniki v Krakovem pri Kostanjevici, ki merijo 40 ha, osuše. Deželni odbor izdelaj načrt in dovoli primerno podporo za osuševalna dela.

Za izrabiljenje vodnih moči reke Krka in za plovbo na Savi.

Deželnemu odboru se naroča, proučiti vodne moči Krke, ki so sedaj mrtve. Tudi

Sava naj se tako regulira, da bo možna po nji plovba, ki je včasih na Hrvaško tako cvetela in je sedaj vsled železniškega prometa popolnoma prenehala.

Za ceste v Belikrajini.

Samostalni predlog posl. Dermastja, Mihelčiča in tovarišev:

Deželnemu odboru se naroča, da izvrši nemudoma vse priprave za zgradbo deželne ceste Otavec-Rodine-Planina v črnomeljskem cestnem okraju.

Ker so nekatere ceste v Belikrajini nujno potrebne zgradbe ozir. preložitve, vprašajo: 1. Kako je s preložitvijo ceste Drašiči-Krmačina, Metlika-Rakovec, z napravno nove ceste Semič-kolodvor, s preložitvijo klanca v Semiču pod cerkvijo v cestnem okraju Metlika in s preložitvijo ceste Vinica-Preloka-Adlešiči, Stari trg-Tanča gora v cestnem okraju Črnomelj. Ali hoče gosp. dež. glavar potrebno ukreniti, da se z zgradbo omenjenih cest čim preje prične.

V kakem stanju se nahaja poprava oziroma preložitve klanca na državni cesti v Metliki.

O vodovodu za občino Adlešiče in Tribuče.

Vprašanje posl. Mihelčiča na gospoda dež. glavarja dr. Ivana Šusteršiča glede vodovoda za občino Adlešiče in Tribuče.

Pred nekaj leti so bili izvršeni načrti za vodovod, ki bi preskrbel občino Adlešiči in Tribuče in podobno Bojance s pitno vodo. Ker prizadeti občani še do danes zastonj čakajo izvršitve teh načrtov, vprašajo, v kakem stanju je ta zadeva.

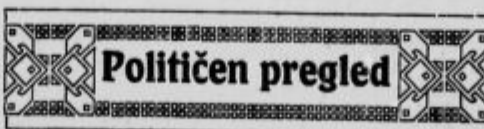
ZA SPREMEMBO DEŽELNEGA VOLILNEGA REDA NA KRANJSKEM.

Dr. Lampe je vložil v deželnem zboru predlog, naj se sedanji volilni red za deželni zbor spremeni.

Poslanci S. L. S. bi bili za sledeče spremembe:

Kmečka kurija naj voli 20 kmečkih poslancev, 4 več kot doslej. Kmečki volilni okraj naj bodo ravno tisti kakor so za volitve v državni zbor. Je jih deset in vsak naj voli po dva poslance. Mestnim volilnim okrajem naj se priklopijo drugi kranjski trgi in obrtni kraji. Poslanca trgovske in obrtne zbornice naj se volita tako, da voli velika obrt in trgovina enega, mala obrt in trgovina pa enega. Vse volitve naj bi se vršile na en dan; za splošno, kmečko in mestno kurijo. Vsaka kurija bi imela glasovnice druge barve. Vsaka občina naj bi imela zase volilni okraj. Volilna pravica naj bi se dala tudi ženskam, ki vodijo samostojno gospodarstvo. Upeljali naj bi se stalni volilni imeniki, da bi jih ne bilo treba vselej pred volitvami vnovič sestavljati.

Če bo iz te reforme kaj, bomo poročali. Liberalni poslanci se ji namreč ustavljajo.

Političen pregled

NOVA BALKANSKA ZVEZA.

Na Balkanu se pripravljajo nove stvari. Turčija in Bulgarija ne moreta preboleti izgub v zadnjih vojskah: sklenili sta zvezo,

da bi prevrnili bukareški mir in dobili izgubljeno zemljo zopet nazaj.

To nevarnost so pa spoznale Grčija, Srbija in Rumunija in sklenile zopet skupno zvezo v obrambo svojih držav. Srbski, grški in rumunski ministrski predsedniki so kovali to zvezo v Petrogradu, zvarili jo v Bukareštu in potrdili v Belgradu. V Belgradu je bil tudi grški prestolonaslednik Jurij, kjer je bil sprejet z veliko častjo in navdušenjem. Pravijo tudi, da se poroči srbski prestolonaslednik z neko rusko princezino, grški pa z neko rumunsko, da bodo vezi bolj držale.

DELA NI.

Koncem januarja je znašalo število brezposelnih v Zedinjenih državah Severne Amerike samo pri železnih in jeklenih tovarnah nad en milijon delavcev, poleg tega je bilo tudi skoro 300.000 rudarjev brez dela. Če se vpošteva vse brezposelne, znaša to število blizu eden in pol milijona. Grozna številka, tem groznejša za nas Slovence, ker je med temi reveži veliko število naših rojakov. Izguba na plačah znaša mesečno okrog 75.000.000 dolarjev, ali skoraj 375 milijonov kron. Velikanske jeklene tvornice v Pittsburgu, kjer je službenih zelo veliko število naših rojakov, delajo samo s polovico delavci.

Na Dunaju je demonstriralo zadnji teden blizu dva tisoč brezposelnih delavcev pred parlamentom in dunajskim magistratom ter zahtevalo dela in kruha.

V Lvovu se ponavljajo skoro vsak dan nemiri brezposelnih delavcev po ulicah. Velika množica brezposelnih je zadnji teden vdrla v predmestju Grodek v gostilne ter jamala jedila in pijače. Po nekaterih krajih so razbili tudi šipe po trgovinah. Policija je nemire komaj zadušila.

Listek

Sreča.

Marička je bila prav zala deklica. Njen oče je bil ubog uradnik s 1800 kronami letne plače; toda v kljub temu je bila njegova edinka vzrejena tako razvajeno kakor grofovska hči.

„Moja hči,“ je govorila njena mati polna materinskega ponosa in ljubezni, „ta mora dobiti kneza za moža.“

Toda žena je umrla, predno je njena hči dobila grofa in njen mož je šel za njo v kratkem času; in Marička je ostala sirota brez očeta in matere v starosti dvanajst let.

Župnik svetokriški je bil Maričkin stric; vzel jo je v svojo hišo, skrbel in ljubil jo je pa primerno njeni nesreči ter pazil na njeno dušno in telesno lepoto. Ali nečimernost in častihlepnost, da bi bila če že ne kneginja, kakor ji je uboga mati prerokovala, pa vsaj veliko več kakor samo župnikova stričnica, ta je pa Marički ostala.

Neko lepo junijevo jutro je južnala s stricem in njegovo gospodinjjo,

kako dobro ženico po imenu Marijano. Nazadnje so imeli še skledico češenj in gospod župnik si jih je ravno mislil nekaj vzeti, ko ga Marijana vstavi, mu nenadoma skledo izmakne in reče:

„Čakajte, moram pogledati, koliko češenj je tukaj.“

„Pa zakaj?“

„Pustite me, gospod, že jaz vem,“ mu odgovori gospodinja in šteje češnje.

„Stavim,“ reče župnik in se nasmeja, „da je tukaj loterija vmes.“

„Stopetinašestdeset jih je. Petkrat Kristusova leta. Samo da mi pride pri loteriji listek s to številko pod roke, pa gotovo zadenem veliko denarja.“

„Ampak ženska, da morete biti tako neumni.“

„E gospod, pustite me, jaz vem, kaj delam. Da, da, le smejajte se, jaz se bom tudi smejala, kadar zadenem terno na tiste številke, ki mi jih je zjutraj dal mož s papagajem.“

„Marijana, Marijana, ne bodite neumni, nosite denar, ki ga znosite v loterijo, raje v hranilnico, pa boste videli, kako se vsako leto lahko terna zadene.“

„Nikar se ne mujajte, gospod, jaz pa ravno hočem, da z loterijo obogatim, pa tudi bom.“

„E, z vami ni drugega, kakor pustiti vas ali pa ubiti,“ reče župnik in odide iz obednice.

„Jaz mislim, da ima stric prav,“ reče Marička.

„Kaj ti veš, neumnica!“ odvrne gospodinja. „Če bi dognala eno reč, ki so mi jo to jutro povedali, potem pa naj naloži vlada za me kar srebrnjakov v vozove!“

„In kaj je tisto, kar morate dognati?“

„Koliko je stopnjic do vrh zvonika pri Sv. Križu.“

„In kaj vam bo, če to zveste?“

„Kaj mi bo? Številke bom sestavila, na katere pridejo čisto gotovo dve terni.“

„Kdo vam je pa to povedal?“

„Ciganka, ki zna več kakor hruške peči.“

„Zakaj pa sama ne izve in ne stavi?“

„Viž jo! Zato ker je nihče na zvonik ne bo pustil, da bi stopnjice štela.“

„Pa strica vprašajte, koliko jih je on bo že vedel.“

„Ne, jaz ne zaupam ne njemu, ne nobenemu drugemu, kajti če se samo za eno zmoti, potem pa adijo terna. Midve sami jih greva prešteti.“

„Nikar, stric se bo delal iz naju norca.“

„Bova že dobro gledali, da mu ne poveva, zakaj greva gori. Vidiš, ti mu reci, da bi šla rada na zvonik, da bi videla, kaj se gori vidi; kajti taka ravednost je bolj za mlada dekleta kakor za stare ženske.“

„Dobro, mu bom pa rekla.“

Gospod pride nazaj v obednico.

„Stric,“ ga vpraša Marička, „ali ste

bili že kdaj na vrhu zvonika Sv. Križa?“

„Večkrat.“

„Moj Bog, to se daleč vidi.“

„Kajpak, saj je najvišji zvonik v našem mestu.“

„To mora biti lepo! Ali me pustite, da grem z Marijano gor?“

„Če Marijana misli, da ima še noge za to, da bi te spremljala . . .“

„Moj Bog, kakšne muhe imajo dekleta dandanes!“ je prisiljeno zagodrnjala Marijana. „Grem s tabo, če že imaš take želje.“

Uro pozneje sta Marička in Marijana lezli gor proti vrhu in z veliko natančnostjo šteli stopnjice, ki si jih je Marijana zapisovala po dvajset in dvajset.

Ko sta prišli do zvonov, ste stopili k lini in pomolili glavo ven, da pogledati okrog; toda obe ste prestrašeni odstopili, ker se jima je odprl tak prepad pred očmi. Vender ko ste še trikrat pokukali, jima je strah prešel in nazadnje ste lahko mirno gledali čudoviti razgled po mestu in deželi.

„Jezus!“ vzklikne Marička, ko pogleda čez neizmerno ravnino, ki je obdajala mesto. „Od tukaj se pa vidi cel svet!“

„Še celo cesarstvo ne!“ odgovori Marijana, in dobro ji je storilo, da se je mogla s svojim zemljepisnim znanjem tako pobahati.

„In naš cesar ukazuje čez vso to zemljo?“

„Pa še veliko več.“

„Oh, kako je srečen!“

„Kaj bi ti naredila, če bi ti ukazovala čez toliko zemlje?“

„Jaz? Na glavo bi skočila s tega zvonika.“

II.

Marička, ki je bila do svojega šestnajstega leta čeden otrok, a nič več kot otrok, se je začela, ko je prišla v to starost, tako razvijati, da se je v enem letu spremenila v eno najlepših deklet v Madridu.

Neki mladenič skromne zunanosti, pa jako čeden, je začel zahajati v njeno ulico in se ozirati po njenem oknu. Marički se ni zdel kar tako za nič, kajti kadar ga je videla hoditi po cesti gori in dol, se je vselej lepo ozaljšala in slonela na oknu ter s smehljaji odgovarjala njegovim smehljajem.

Gospod župnik je to opazil in jo je neki večer poklical v svojo sobo.

„Marička,“ ji reče, „ti veš, da te imam rad, kakor te je tvoj oče imel, in da ti želim srečo. Kdo je tisti fant, ki se sprehaja po ulici in se po tebi ozira in se smehlja, kadar te zagleda na oknu?“

Marička je postala rdeča kakor nagelej in je zajecljala nekaj besed ter tajila, da bi se bila kaj zmenila zanj.

„Nikar, dekle, povej mi po pravici, saj poštena ljubezen med mladimi ljudmi ni nič slabega. Ali ti je fant všeč?“

„Mi je, gospod.“

„In veš, kakšnega stanu je?“

„Ne vem, gospod.“

„Kako mu je ime?“

„Tudi ne vem.“

„Je že dobro, pa ne delaj si nič skrbi; bom že jaz zvedel; in če ga imaš rada in on tebe, in te je on vreden, ga boš pa poročila; zakaj revna si in tisti dan, ko mene več ne bo, bi prišlo hudo nate.“

Drugi dan je gospod župnik svoji stričnici povedal, da je fant, ki hodi po cesti, krojaški pomočnik, pošten človek, in da je z njim govoril.

Marička je molčala in se žalostno zamislila.

„Zakaj se tako žalostno držiš, dekle?“ jo vpraša stric. „Ali ti ta fant ni všeč?“

„Mi je gospod; ampak saj vidite, krojač . . .“

„Dekle, ti nisi nobena grofica. Kar je tebi treba, to je mož dobrih lastnosti, dušnih in telesnih, ki te bo rad imel in te bo mogel dostojno živeti. Fant je dober in slabo boš zadela, če ga zavrneš samo zato, ker je preprost rokodelc.“

Prav pravite, stric.“

„Torej dobro, v nedeljo pride snubit, in jaz upam, da ga ne boš zavrnila.“

Drugi dan ste šli Marijana in Marička gledat, če ne bi našli v kakšni loteriji listka s številko, ki je enaka litrom vode, ki jih madriški gostilničarji zlijejo na dan v vino. To številko je zvedela od nekega slovečega časnikarja, ki je iskal podatkov za prošnjo na vlado, v kateri bi dokazal, da izvira pomanjkanje vode v mestu samo od tega, ker je preveč gostiln. Nazadnje ste tak listek vendarle našli, in ker ste bili blizu prijetnega sprehajališča, ste porabili priliko, da se malo razvedriti.

Marijana je bila zelo razmišljena; poslušala je namreč osla in štela, kolikokrat je zarigal, da bi potem to številko stavila na prvi ekstrakt. Med tem pa je prikrevsala za njima stara razcapana ciganka, se obrnila na Maričko in jo nagovorila:

„Rdečka, bolj rdeča kakor solnčece zlato, tebe gotovo čaka velika sreča. Ali hočeš, da ti jo pove ciganka, ki pozna srčke in prihodnje reči?“

Ko je videla, da ji je Marička s prezirljivo kretnjo odkimala, je že hotela oditi; toda kar zagleda Marijano, se obrne k nji ter ji veselo zakliče:

„Oh imenitna gospa, Bog sam vas je pripeljal sem zato, da boste vi in ta rožica, ki gre z vami, slišali od mene srečo.“

„Je že prav, če jo tako zadenete kakor takrat, ko ste mi rekli, da naj stavim v loterijo število stopnjic, ki jih ima zvonik pri Sv. Križu,“ ji Marijana mrzlo odgovori.

„Kaj, zlahitna gospa! Vaša milost jih je preštela in stavila in ni zadela terne?“

„Niti ambe ne.“

„Torej jaz prisegam vaši milosti pri zvezdah nebeških, ki so zelo visoka stvar: če niste zadeli, ste gotovo stopnjice slabo šteli.“

„Jaz sem jih preštela od prve do zadnje.“

„Vi bi jih bili pa morali prešteti od zadnje do prve, kajti tako vam je povedala ciganka, ki ve resnico in nikogar ne goljufa.“

„Kaj ni to isto?“

„Kako naj bi bilo, zlahna gospa?“

Marijana, ki je bila tako slabega in medlega razuma, da se ji je čisto zmedel, če ga je le malo napenjala, je začela premišljevat, če je število stopnjic enako, ako se jih začne od spodaj šteti, ali ako se jih začne od vrha; in ko je videla, da se je zmedla, je pustila račune in se skesala, da je dvomila nad nezmotljivostjo ciganke.

„Torej kaj? Ali naj povem srečo tej kopicici cukra in cimeta?“

„Da, da, povejte ji,“ odgovori Marijana.

„Eh, pustive te neumnosti,“ reče Marička in umakne svojo belo roko, ki jo je hotela prijeti ciganka med svoje črne in koščene roke.

„Neumnost praviš ti moji umetnosti, serafim nebeški? Petdeset let je že, kar pravim dobro in slabo srečo vsem, ki so jo hoteli ali hotele izvedeti, in še nikdar se moja umetnost ni zmotila.“

Marička je pogledala Marijano kakor bi jo sveta prosila, in Marijana ji ga je dala; pusti naj si prerokovati; kajti v resnici, umetnost ciganke je nezmotljiva.

Ciganka je prišla deklico za roko, pokazala s svojim koščeren prstom črte na Maričkini roki ter rekla:

„Ta črtka, ki se vleče po sredi, je podobna kakor S, in pomeni službo. Ti dve črtici pa, ki se na enem koncu družita kakor tisti, ki se ljubijo, na drugem koncu pa sta ločeni kakor tisti, ki se ne marajo, to je pa V, in pomeni visoko. Ti klopčiček zlatih nitk, veliko srečo imaš, zakaj poročila boš moža, ki bo imel najvišjo službo v tem mestu.“

Marički so se od veselja in ponosa svetile oči, Marijani pa so se zalile s solzami, tako milo in veselo ji je bilo okoli srca.

„Ali vidiš, dekle, ali vidiš? Kako prav je povedala tvoja mati — Bog ji daj večni mir in pokoj — da boš dobila kneza za moža.“ Tako je vzkliknila Marijana in vsa srečna je Maričko objela in poljubila. „Najvišja služba v stolnem mestu! Tvoj ženin bo najmanj minister ali kaj takega!“

Marijana in Marička ste prišli domov vsi razčeperjeni od ponosa, in prvo kar je Marička storila, je bilo to, da je stricu odločno povedala, da krojača ne vzame, ker so taki ljudje zanjo prenizki.

Kmalu potem se je v svoji sobi naslonila na okno, da se zatopi v svoje sladke sanje o slavi; zapazila je krojaškega pomočnika, ki je stal na drugi strani ceste in jo gledal s svojim navadnim nasmehom.

Marička, namesto da bi se še ona nasmehnila, je naredila resen obraz, bolj kakor pri pogrebu, ter s prezirljivim obrazom šla od okna.

(Dalje sledi.)

Pri telefonu.

Študent VII. gimnazijskega razreda na ljubljanski gimnaziji Janez Zonta — njegovi tovariši so mu rekli Žani — je imel tri lepe čednosti. Znal je igrati gosli tako, da so kar študentovske postelje odskakovale; razumel se je na vse umetnosti, popravljal je ure, ključavnice, znal delati vse mogoče instrumente in mašine. Zraven je pa bil len za 50 drugih tovarišev. Po cele tedne ga ni bilo v šolo: po tovariših je pa vsakokrat naznal profesorjem, da trpi strašne bolečine, enkrat v nosu, drugič v glavi, tretjič v prsih in da mu zdravnik prepoveduje pod nevarnostjo, da težko oboli, vsak izhod iz sobe. Če se je pa zgodilo, da ga je prišel obiskat profesor na stanovanje in se prepričati o njegovi bolezn, si je Žani zavil trikrat okoli vratu volneno brisačo, stokal kakor škripajoča vrata in kašljal kot nadušljiv stavec. Komaj je pa profesor obrnil hrbet, je vrgel Žani brisačo v kot, prijel za gosli in zapel s čistim in nedolžnim glasom kakor škerjanček: »Bog živi vse profesorje, študente in pa kelnarce! Jupajdija, jupajda, jupajda!«

Tako je prepeval in muciziral cel ljubi božji dan, da so ga imeli vsi stanovalci nad njim in pod njim že polna ušesa. Na večer mu je pa poslalo dolgčas, zlasti če ni bilo blizu nobenega tovariša, s katerim bi nekoliko pokramljal. No, Žani si je znal pomagati. Napravil si je telefon. V kotu svoje sobe je postavil električno baterijo in napel čez strehe v sobo svojega sošolca Poldeta, ki je stanoval daleč v drugi ulici, žico. Na obeh koncih je pritrdil dva mala govornilna lijaka, v katera se govori in obesil zraven dve mušljasti poslušali. Tako je bil telefon gotov. Vsaka beseda se je razumela, samo glasu govornika ni bilo mogoče spoznati.

Žaneta ni bilo zopet 10 dni v šolo. Čim bolj je rasla njegova lenoba, tem več dela je imel telefon. Nekega dne se naenkrat oglašil v stanovanju Poldeta profesor fizike, g. Pelc, da mu izroči neko naročilo. Ko zagleda telefon, se mu obraz posveti. Mož je bil zelo vzradoščen nad spretnostjo in iznajdljivostjo svojega učenca.

»Kam je pa napeljan ta telefon?« vpraša Poldeta.

»K Žanetu, k Janezu Zonta,« odgovori Polde.

Profesor nastavi mušljasto poslušalo na svojo uho in posluša. Žane je ravno igral vesel valček. Profesorju šine zvita misel v glavo. Nastavi govornilni lijak na svoje ustnice in spregovori: »Dober dan.«

»Bog daj,« se oglašil Žane prav poredno iz svoje sobe. Žani ni niti sanjal, da stoji pri telefonu na drugem koncu v stanovanju tovariša Poldeta profesor Pelc in ne Polde. Kmalu nato se vname med Žanetom in profesorjem sledeči razgovor:

»No, kako je kaj?« vpraša profesor.

»Imenitno,« odvrne Žane. »Študentovsko življenje je zares imenitno in veselo, posebno, če se človek nič ne uči.«

»Ali te še glava boli?«

»Kakšna glava, še svoj živ dan me ni bolela.«

»Ali te ne boli vrat?«

»To pa to, boli me, ampak samo zato, ker nimam nobene pijače. Te lepo prosim, pojdi in poskrbi mi 2 vrčka pive. Strašno me žeja, ven pa ne smem, da me profesor ne zasači.«

»Kaj pa delaš cel ljubi dan?«

»Kaj delam, muziciram; dvanajst valčekov znam že na pamet; jutri imajo komiji ples; to bo muzike in plesa! Oh, pa pijače! Že sedaj me skomina!«

»Ali greš jutri v šolo?«

»Ne vem, kaj pa imajo jutri?«

»Fiziko.«

»Kaj, fiziko; potem ne grem na noben način. Profesor Pelc mi že več časa leži v želodcu. Ta pa ta! Za žljajfarja bi že bil, pa ne za profesorja. Ta dolgočasen patron me ne bo videl do Velike noči v šoli.«

»Kaj boš pa jutri počel?«

»Spal pa igral na gosli.«

»Servus, dobro se imej! Adijo Žani!«

»Adijo, pozdravi mi stare preroke v šoli!«

Profesor je odstopil od telefona in ustnice mu je raztegnil grenek nasmeh. Polde je pa pobledelele kakor kreda in bi se bil od strahu kmalu v tla udrl. Komaj je čakal, da bi profesor izginil, da bi naznanil Žanetu, s kom je govoril in ga opozoril na neprijetne posledice tega razgovora. Ampak do tega ni prišlo. Profesor Pelc je vzel roke klobuk, prijel Poldeta za roko in rekel: »Pojdite z mano.« Poldeta je obliht turj pot in žalostnih korakov jo je ubiral za profesorjem. Ko sta prišla do stanovanja mladega veseljaka, pusti profesor Poldeta na hodniku pred vratmi, sam pa stopi v sobo. Polde je poslušal zunaj sledeči pogovor:

Profesor: »Ali vas boli glava?«

Žani: »Pa, kako! Razbija mi tako po glavi, kakor da bi vozil v glavi voz sena.«

Profesor: »Ali vas tudi vrat boli?«

Žani: »Oh, nikar ne sprašujte gospod profesor. Saj komaj govorim od bolečin. Tako me peče in gara, kakor bi mi kdo s krtačo drgnil po grlu.«

Profesor: »Ali vas žeja?«

Žani: »Strašno; zdravnik pravi, da imam najbrže mrzlico, odtod taka žeja.«

Profesor: »Ali bi radi pivo pili?«

Žani: »Bog me obvaruj, ne spravim niti kapliče doli, tako mi pivo mrzi. Moj želodec je čisto preč, rajši bi požrl kozarec petroleja kakor eno samo kapljico pive.«

Profesor: »Ali vam ni nekoliko dolgočas samemu tu v sobi?«

Žani: »Zares, si!no dolgočasno, če mora človek ves ljubi božji dan mirno sedeti in premišljevat to žalostno trpljenje. Pa kaj bolečine, te bi se še prenesle; nathujše je to, da ne morem v šolo in da ne morem ničesar študirati. Posebno se mi tozi no moiem najljubšem predmetu, po fiziki. O, da bi mogel vsaj k vašim uram hoditi.«

Profesor: »Ali ne igrate tudi gosli?«

Žani: »O, kaj še; že pol leta ne več. Če samo mislim nanje, me že začno ušesa boleti. Če je človek tako bolan, kakor sem jaz, ga mine vse veselje do muziciranja.«

Poldetu pred vratmi je postajalo kar vroče, ko je slišal, kako je Žani vedno bolj žalil in vedno bolj lezel v močnik. Vsak trenotek je pričakoval, da se bo vsula nevihta nad Žanetom. Pa le ni še. Profesor je za nekoliko časa utihnil, potem pa spet spregovoril: »Hm, hm, tako, tako.«

»Ali je pa to vse res, kar mi sedaj pripovedujete?«

»Gospod profesor,« odvrne Žani, kakor da bi bil nekoliko užaljen: »zelo me boli, da dvomite nad resničnostjo mojih besed. Nikoli vam nisem dal povoda k vaši nezaupnosti. Jaz, da bi vas varal in goljufal, ki vas tako globoko cenim in spoštujem?«

Sedaj je pa bila mera polna.

»Vi nesramni lažnik, hinavec, slepar, vi Pavliha,« je kričal profesor, kakor da bi grmelo: »ravno pred pol ure ste čisto drugače govorili. Jaz dobro poznam vašo sleparijo in pa vaše goslanje, vašo lenobo in vaše norce. Stene imajo ušesa in vaše delo, vaš telefon vas je izdal. Lonec gre do studenta, dokler ne počni. Le pazite, vi bodele že spoznali profesorja Pelca, ki naj bi postal po vašem prepričanju žljafar, pa ne profesor. Jutri bode zvedeli nadaljno od gospoda ravnatelja. Med tem časom vam bo pa vaš tovariš tu zunaj posvetil v vašo glavo.«

Po teh besedah je odprl profesor vrata, potegnil Poldeta v sobo in hitel ves razjarjen iz sobe.

Žani je pa prijel Poldeta za ovratnik in kričal: »Sto tavžent mačkov, povej mi, kako je to mogoče, da me je ta lisjak vjel?«

Polde se je komaj oddahnil in začel Žanetu pripovedovati ves dogodek.

»O kralj vseh oslov,« je zatulil Žane, »ali si mu kralj povedati, da je to telefon. Rekel bi mu, da e to past za podgane, strelovod, aparat za briti, pa bi ta lisjak ne utaknil svojega nosu v telefon in jaz bi ne padel v to strašno smolo.«

Prihodnji dan je doblil Žane v šoli od gimnazijskega ravnatelja povabilo, da bo predsedel 24 ur zapora in premišljeval pretekle, sedanje in prihodnje čase. Žane jih je tudi predsedel. Ali telefon mu je pomagal. Od tiste zgodbe s telefonom je Žane ozdravljen od znane študentske čednosti — lenobe.

Dom in svet.

Naročnikom »Domoljuba«. Z deseto številko, to je prvo v mesecu marcu, ustavimo list »Domoljub« tistim posameznim naročnikom, ki za l. 1914. še niso poslali naročnine. Opozarjamo pa tudi tiste poverjenike, ki so list za posameznike naročili, a doslej še niso naročnine poslali, da isto takoj dopošljejo, ker se sicer upravnstvo ne more ozirati na tozadevna naročila. — Kdor izmed posameznih naročnikov za l. 1914. do tega časa ne bo poslal naročnine, prve številke »Domoljuba« v mesecu marcu ne bo prejel. Torej, cenjeni bralci, položnico hitro v roke in znesek K na pošto, da ohranite hišnega prijatelja »Domoljuba« v svoji hiši.

Kaj pa »Domoljub«? Vsem našim zveznim bralcem, naročnikom in dopisnikom se zahvalimo za potrpljenje, ki so ga imeli z

nami v času štrajka, ko nismo mogli ustreči vsem tako, kakor bi radi. Upamo, da jih bomo sedaj odškodovali z lepim in poučnim berilom. Povest v deveti deželi bo v par, številkah končana, nakar bomo začeli priobčevati več kratkih, zanimivih podlistkov, ki jih imamo na razpolago. Prinašali bomo tudi več poučnih razprav o davkih in drugih za naše ljudi potrebnih stvareh. Ljubo nam bo, ako nam tudi naši ljudje po deželi napišejo svoje misli o tem ali onem in podajo kak nasvet. S kakim zanimanjem so n. pr. brali naši kmetje razpravo g. Cvenkeljina o »Bohinjski pasmi«. Tudi razne fotografije o nesrečah, o važnih prireditvah, osebah, o zanimivih krajih nam bodo dobro došle in bomo njih slike v listu priobčevali. Na delo torej s skupnimi močmi za prospeh našega »Domoljuba«.

Štrajk stavcev končan. Lastniki tiskarn in stavci so se sporazumeli in po 8tedenskem odmoru se je pričelo delo v avstrijskih tiskarnah zopet vršiti. Tudi v naši Katoliški tiskarni se je zopet delo začelo v cellem obsegu.

Dohodnina. Rok za vlaganje napovedi dohodnine je letos, ko stopi v veljavo osebnodavčna novela, odgoden. Meseca marca izide v našem založništvu knjiga:

Dohodnina. Pouk, kako se odmerja dohodninski davek na podlagi zakona o osebnih davkih in osebno-davčne novele. Knjigo je spisal fin. tajnik (v c. kr. ministrstvu na Dunaju) Valentin Žun, ki je izdal svoječasno tudi brošuro »Osebna dohodnina«, katera je prešla v našo last. Knjiga bo kolikor možno tesno se naslanja na zakonsko besedilo, toda v poljudnejši obliki, obsegala vse določbe zakona o osebnih davkih iz leta 1896., ki so se ponekodi bistveno izpremenile po pravkar izdani osebno-davčni noveli. Obširno stvarno kazalo bo olajševalo pregled v sistematičnem redu opisanih določb. Pri vsaki bolj nejasni določbi v ložje razumevanje so navedeni vzgledi iz prakse, istotako bo knjiga obsegala vzorce, kako se izpolnjujejo hišni in stanovanjski izkazi in naznanila o službenih prejemkih. Posebno pozornost je pisatelj posvetil izpolnjevanje napovedi. Zemljiški in hišni posestnik, trgovec, duhovnik in uradnik najde v navedenem vzorcu, na kar mu je treba paziti pri spisovanju fasije. Ker je po javnem razglasu napovedi za letošnje leto vlagati šele meseca aprila, more si vsakdo to koristno knjigo preskrbeti pravočasno. Knjiga bo obsegala kakih 7 tiskanih pol in bo na razpolago za nizko ceno od K 1.50 do K 1.80. Naročila sprejema že sedaj **Katoliška bukvarna v Ljubljani.**

Podružnica okrajnega glavarstva v Višnji gori. V Ljubljani se je oglasilo 15 županov pri merodajnih oblasteh, da bi se ustanovila v Višnji gori podružnica okrajnega glavarstva.

Zgubljen denar. V Mengšu na sejmu, dne 9. febr. 1914 je izgubil od gostilne Funtek do pivovarne, okoli 100 K, Mihael Zupan, Koseze, pošta Vodice na Gorenjskem. Pošteni najditelj naj vrne denar proti postavnij najdenini.

Smrtna nezgoda. Iz Škofje Loke poročajo: V soboto so se splašili konji posestnika Guzelja na cesti od postaje Trata proti Škofji Loki. Konji so se ustrašili tovornega avtomobila. Voz, naložen z deskami, se je

prevrnil, voznika pa je vrglo ob zid. Dobil je tako hude poškodbe, da je umrl.

Glavni dobitek državne loterije v znesku 200.000 K je zadel bivši župan v Nemški Bistrici na Štajerskem Franc Wagner, ki je zadnja leta ubožal in je bil sedaj uradnik pri grofu Palffyju v Stübingu.

Potres na Notranjskem. Iz Notranjskega poročajo, da je bil 11. febr. ponoči ob 1. uri 22 minut precej močan potres. Bila sta dva močna sunka z bobnenjem. Ljudje so se vzbudili, poslopja in hiše so se precej tresle. Potres je trajal od 1. ure 22 minut do 1. ure 25 minut. Cutili so ga tudi v Trstu in v okolici.

Kdo je ta? V Matenji vasi pri Prestranku na Notranjskem je umrla dne 26. januarja t. l. neka pribl. 55—60 letna gluhonema in nepoznana tuja ženska in je tam zapustila kakih 15 let staro tudi gluhone-mo hčerko. Nihče ne ve in ne more dognati, od kod bi naj te ženske bile. Komur je o teh ženskah kaj znano, ali če bi kdo znal, od kod so doma, se naproša, da to naznani županstvu Slavina na Prestranku.

Nadinženir »Stabilimento Technico« v Trstu ustreljen. Odpuščenih delavec Ivan Zanier je ustrelil nadinženirja »Stabilimento Technico« Rudolfa Ivana Pichlerja, rodom Dunajčana, ki je bil znan po svoji strogo-sti. Morilec je pobegnul.

Sijajni polet zrakoplovca. Na letališču Johanistal pri Berolinu je poletel letalec Bruno Langer ob 8. uri zjutraj v zrak in se spustil na zemljo šele ob 12. uri zvečer. V zraku je ostal 16 ur neprenehoma. Ostal bi bil še dalje v zraku, pa mu je zmanjkalo bencina.

Skušnja za zidarskega mojstra sta napravila pred izpraševalno komisijo pri deželni vladi v Ljubljani gospoda: Leopold Oblak, zid. mojster in betonski podjetnik v Jasenu pri Ilirski Bistrici in France Brezingar, zid. polir iz Morskega pri Kanalu na Goriškem; oba sta absolventa obrtne šole v Ljubljani.

Goriški kmetje proti davku na vino. Preteklo nedeljo je priredila S. L. S. v goriškem okraj. glavarstvu: v Gorici, Dornbergu in v Šmartnem pri Kojskem v Brdih protestne shode proti novemu davku na mošt in vino. Shodov se je udeležilo do pet tisoč mož, med katerimi je vladalo velikansko ogorčenje proti deželnemu odboru, ki predlaga nov davek na mošt in vino. Kmetje so vsi pokonci. Že sedaj se je vino težko prodajalo, kako bi se šele odslej, ko bi stopil nov davek v veljavo in cena vinu zelo poskočila. Goriškega kmeta bi zadela s tem velikanska katastrofa.

Volkovi v Dalmaciji. V Krčiču blizu Knina je te dni neki lovec naletel na volkuljo s tremi mladiči. Mladiči so utekli, volkuljo je pa ustrelil. Drugi volk se je pojavil tik Knina ob zeleniški progji ter so ga tudi ustrelili. Po daljnih vaseh so pa volkovi v letošnji hudji zimi česti gostje.

Boj z volkovi na življenje in smrt. Strašen boj so prestali vojaki huzarskega polka v Velikem Varadinu na Ogrskem. Nekaj huzarjev, ki so bili brez orožja, je šlo pod vodstvom službujočega desetnika po premož v vojaško skladišče, ki leži zunaj mesta. Huzar Pavel Horgos je tekel naprej, da odpre vrata. Kar ga napadejo trije

volkovi. Branil se je z že'eznim drogom in klical na pomoč tovariše, ki so jih pa medtem časom že' tudi volkovi napadli. Med vojaki in volkovi se je nato vnel boj na življenje in smrt. Desetnik je z revolverjem streljal in enega volka zadel, a lačni volkovi še niso zbežali. Končno se je vojakom posrečilo, da so zbežali v skladišče; volkovi so nato v bližnji gozd zbežali. Huzar Horgos je strašno razmesarjen, ker so mu volkovi iz rok in iz nog iztrgali kose mesa, tako da so ga morali oddati v bolnišnico.

Agenti in umetna gnojila. Z Gorenjskega se nam poroča, da vsiljujejo agenti neke tuje tvrdke pošiljatve fosforovo-kislega apna, in to po židovskih cenah, približno po 80 vin. kilo, dočim stane pri Kmetijski družbi, ako se vzame vreča s 50 kg samo 22 vin. kg, in tudi v Kranju po trgovinah na drobno navadno po 40 vin. kg. Ne bi verjeli, da se dobe gospodarji, ki se tako hitro vsedejo na lim. Vzrok bo pač ta, da imajo nekateri premalo zmisla za kak gospodarski napredek.

Verske homatije na Kranjskem. Ruski list »Novoje Vremja« se zavzema za to, da se zgradi v Ljubljani za 50 pravoslavnihi oseb pravoslavna cerkev. Lansko leto sta odpadla v Ljubljani v pravoslavno cerkev dva slovenska katoličana. No, Ljubljančani imajo bolj pametne in potrebne stvari, za katere se morajo zavzemati, kakor za pravoslavno cerkev, ki bo vedno prazna, kakor je protestantska. — V Novem mestu je pa ljubljanski pastor kranjskih luteranov kupil svet, na katerem nameravajo graditi nemško šolo in pa protestantsko cerkev. Radovedni pa smo, kaj bo novomeški liberalni mestni odbor na to odgovoril.

Kako se nekateri ženijo. (Resnična zgodba z Dolenjskega.) Oče Matija svojemu doraslemu sinu Janezu: »Veš kaj, Janez! Dolga je vedno več pri hiši. Tebe bom letošnji predpust oženil.« Janez: »Katera nevesta, mislite, bi bila za naš dom?« Oče: »To je tako. Tam v Kozolcih, pravijo, je bogata deklet, ki bo imela 800 gl. dote. V nedeljo popoldan greva povprašat. Če bo pa »stari« hotel kaj utrgati pri doti, pojdeva na Hr. kjer bo tudi menda ime'a Klančarjeva 700 gl. Če pa nama še tam spodleti, greva v Resje po Jernejevo Nežo.«

Nemci na Hrvaškem. Glasom ljudskega štetja leta 1910. je na Hrvaškem 134.078 Nemcev, to je 51% celokupnega prebivalstva; imajo pa že sedaj 32 ljudskih šol z nemškim učnim jezikom, a zahtevajo jih še več, kakor tudi nemško uradovanje z njimi in druge take lepe reči. Mažarov je na Hrvaškem 110.000 pa imajo 96 šol. Ako bo šlo tako naprej, bodo imeli tujci na Hrvaškem kmalu več šol, nego domače ljudstvo.

Visoka starost. Iz Kozluka v Bosni javljajo, da je v vasi Srbska Vitinica začetkom tega meseca umrl kmet Radovan Spasojevič, ki je bil star 135 let. Mož je živel silno skromno, a bil čil in čvrst do svoje smrti.

Cesar Viljem postal drvar. Nemški cesar Viljem se je špraval nad drva. V njegovih gozdih bo podrl ali razcepil vsaki dan pol klaftra drv. Zdravnik je dal mogočnemu cesariu Viljemu II. ukaz, da mora odslej narrej delati, da se mora bolj pregibati in potiti, če hoče doseči starost. Najel je de-

lavca in tako podirata, delavec in cesar drevje, vlečeta dolgo žago in cepita drva za v peč. Cesar je nervozen in ne more spati in sekanje drv je gotovo zanj dobro zdravilo.

Prefrigana tatova. V Monakovem na Bavarskem sta bila v nekem hotelu prijeta dva zelo prebrisana tatova. Možakarja sta imela s seboj veliko, napol sestradano kačo, katero sta nameravala spustiti med goste, da bi pri nastalem strahu in vrišču gostov lažje oropala sobe.

Človek brez spanja. V mestu Dukvesne v Severni Ameriki je delavec, ki živi brez spanja že celo leto. Piše se Mike Jonhouse. Preiskali so ga že mnogi zdravniki, bil je že v več bolnišnicah, a nobeno sredstvo mu ni moglo vrniti spanja. Čez dan dela, ponoči pa ždi na svoji postelji. Mož pravi, da je spil pred letom neki liker, ki so mu ga dali neki tujci, in od takrat ne more več spati.

Koliko stanejo bankovci? Bankovci so sicer iz papirja, a izdelava in papir vendar staneta neko majhno vsoto. Bankovec za tisoč kron stane celih 9:42 h, to je skoro 10 vinarjev. Bankovec za sto kron stane 9:03 h; bankovec za 20 kron stane 6:8 h in bankovec za 10 kron stane 4:8 h, tedaj celih 5 vinarjev.

Razkošje američanskih milijonarjev. Neki američanski list prinaša zanimive podatke o razkošju američanskih milijonarjev. Človeku se kar vrti v glavi, ko bere o velikanskih vsotah, katere razmečejo za prazen nič. Newyorške palače, v katerih stanujejo milijonarji, so vredne 4800 milijonov kron. Palača Korne'lija Vanderbilta je stala 24 milj. kron, sama oprava plesne dvorane je vredna 1.400.000 kron. Da si je napravil poleg palače mali vrtič, je moral podreti neko hišo, za katero je plačal en milijon kron. — Milijonar Marchand je dal napraviti svoji soprogi spalnico, ki je pač najlepša in tudi najdragocenejša na svetu; stala je 5 milijonov kron. Postelja je iz ebanovine, njeni okraski iz slonove kosti in čistege zlata. Baldahin nad posteljo je stal 80.000 K, veliko ogledalo je bilo naročeno v Benetkah in velja 40.000 K. Kopa'na soba je prekrasna, ob zidu stoje nešteti'ne posodice, katere vsebujejo raznovrstne dišave; vse posode so iz čistege zlata. — Milijonar Alfred Vanderbilt izdaja za svoje konje letno 24 milijonov kron. — Nadvse razkošne so pojedine, ki jih pripravljajo svojim gostom. Pred kratkim je povabil eden 75 oseb na kosilo, ki je stalo 60.000 K, na osebo torej 800 K. — Coena Hillier je da'la pokopati svojega umrlega soproga v krsti, ki je stala sto tisoč kron in grobnica milijonarja Makaia stane skoraj 2 miliona. — In vse te ogromne vsote se razmetujejo v mestu, kjer umrje dan za dnevom povprečno pet ljudi za lakoto. Prav pravi slovenski pesnik: Jočejo se milijoni, da eden sam se veseli.

Kitajska dekletina imena. Na Kitajskem deklet ne dobi že ob rojstvu stalnega imena, ki bi jej potem ostalo vse življenje, marveč jo imenujejo po okolici in starosti eden tako, drugi drugače. Ko je čisto majčkena, jo oče imenuje n. pr. »lunin žarek«, ko je nekoli'no večja, jo mati imenuje »malo golobico«, bratje enostavno »estrico« in obiskovalci »domačo hčerko«; služabništvo jo časti kot »malo gospodično«. Potem so

jako priljubljena imena raznih cvetlic, med vsemi orhideje, ki je simbol največje nežnosti in vonjavosti. »Plaha cvetka«, »Sladka cvetka« so tudi jako priljubljena imena za mlado Kitajko. Druga imena se nanašajo na značaj, n. pr.: »Čisto srce«, »Pokoj in skromnost«, »Čednost in lepota«, »Zvestoba«, »Resnica« itd.

O davkih.

Pod tem naslovom bomo razpravljali v listu razne davke in pristojbine, katere plačujemo v naši državi. O nobeni reči ni toliko pritožb, pa tudi o nobeni reči niso ljudje tako malo podučeni kakor ravno o davkih. Zato upamo, da bomo s temi članki marsikomu ustregli in mu pomagali do jasnosti v davčnih zadevah. Shranite številke, v katerih bomo o davkih govorili, v marsikaterem slučaju vam bodo prav prišle.

Pripravljeni smo tudi dajati v davčnih zadevah potrebne splošne nasvete, ki so važni in splošnega pomena.

Država oziroma njena uprava potrebuje v pokritje svojih potrebščin, ako hoče kot taka sploh obstojati, denarja. Tega si pa država pridobi na različne načine.

V prvi vrsti: so dohodki iz lastnih podjetij; iz rudokopov in gozdov, železnic in monopolov (samoprodaje); slednji pridejo iz izdelovanja in prodaje smodnika in tobaka, soli, številne loterije in deloma tudi poštnega in brzojavnega prometa.

V drugi vrsti: so davki (pristojbine, davki, carine). Nadalje so različni nepričakovani dohodki, kakor denarne kazni (globe), (pa ne vse, ker jih večina dobijo ubožni zakladi), brezdedne zapuščine i. t. d. Tu hočemo v prvi vrsti razpravljati o davkih, katere doprinašajo vsi državljani k pokritju izdatkov, sicer vsak po svoji moči! Davki so trajne dajatve v obrokih, katere vsi državljani plačujejo redno po svoji gospodarski moči.

Davki se dele v dve skupini, in sicer: v direktne in indirektne davke (v neposredne in posredne) po načinu njih pobiranja in nalaganja.

Neposredni ali direktni davek je tisti, ki se naravnost neposredno pobira od dotičnika, ki ga mora plačati; to so **realni davki** (davki na nepremičnine) kakor zemljiški davek od dohodkov iz zemljišč ter hišni davek od dohodkov iz posopij. Dalje **osebni davki**, odmerjeni od povprečnih dohodkov premožnega premoženja ali osebnega delovanja; ti so obrotni ali pridobinski davek od raznih obrti (patenta); dohodarinski ali rentni davek od dohodkov denarnega imetja in tirjatev obresti; osebni dohodninski davek od osebnega dohodka (po novi noveli dohodninski davek). — Posredni ali indirektni davki so užitninski davki: ka-

kor sladkorni davek, davek od žgauja, piva, vina (mošta, pol in docela umetnega vina), mesa, petroleja; dalje carina (cola). — Končno treba omeniti, da so ti davki posredni radi tega, ker jih prodajalec sam ne plačuje, temveč ta prevale oziroma jih odrine kupcu, ki te razne davku podvržene izdelke pri prodajalcu primerno po zvišani ceni kupuje. Tudi se plačuje davek od izdelkov in ne od oseb.

Najbolj pravičen in enakomeren davek je takozvani (osebno) dohodninski davek. Najbolj pravično bi se dal razdeliti, ker bi vsakega zase merili najbolje in najlažje po njegovih občnih dohodkih; vsi drugi davki bi se morali sčasoma odpraviti, ker so vsi bolj ali manj krivični! Nakladajo se od predmetov, po katerih se da soditi na imetje in dohodke njih posestnikov! Vsekakor je zadeva jako težavna in težko izpeljiva, ker se država krčevito drži sedanjih davčnih navad.

(Dalje prihodnjič.)

Pazite pri nakupovanju umetnih gnojil.

Ze večkrat smo opozarjali na to, da ni vseeno, kje se kupijo umetna gnojila. Kupčija z umetnimi gnojili je zaupljiva stvar, torej homo kupovali umetna gnojila le pri takih trgovcih, katere dobro poznamo in do katerih imamo zaupanje, da tudi to dobimo, kar plačamo. Znano je našim gospodarjem, da se dobe zanesljiva umetna gnojila pri kmetijskih družbah ter njih podružnicah, nadalje pri domačih poštenih trgovcih, toda mnogo je takih, ki tukaj ne kupujejo; pride pa potem tuj agent neznane tvrdke k njim na dom, jim pa obesi vsako stvar na hrbet, četudi je še takšna neumnost. Preteklo jesen se je pojavil neki agent tvrdke »Blovsky in drug« v Pragi ter ponujal kmetovalcem »mešano gnojilo.« Vlovil jih je seveda mnogo na svoje litanice, kajti prišlo je več vagonov prodanega gnojila na razne postaje postojnskega okraja. Pod imenom »mešana gnojila« razumemo navadno gnojilo, ki je mešano iz kalijevih, fosforatih in dušičnatih, ali pa vsaj iz fosforatih in kalijevih gnojil in bi torej v bistvu ne bilo nič napačnega, ako se rabijo »mešana gnojila«, kajti rastline s tem res dobivajo vse potrebne hranilne snovi. Priporoča se pa vedno kupovati le posamezna gnojila, katera lahko potem sami na domu v pravem razmerju in po potrebi mešamo. »Mešanih gnojil se le zaradi tega ne more priporočati, ker niso za vse potrebe v pravem razmerju mešana in ker so tudi ta gnojila dražja, kajti trgovec, ki se peča s to manipulacijo, mora vendar za to delo nekaj zaračunati.

V omenjenem slučaju pa so naše gospodarje slepili v prvi vrsti s tem,

da so jim ponujali »mešano gnojilo«, dočim je bilo isto gnojilo sam čisti superfosfat. Tako je slepila tvrdka sama. Nadalje si je pa agent še sam pomagal, da je zbral kolikor mogoče največ naročil ter pravil, da stane 100 kg njegovega gnojila le 5 kron 85 vinarjev; v resnici je pa bila to le cena za 50 kg, torej za 100 kg 11 K 70 vin. Dotični agent je prišel tudi k nekemu trgovcu in posestniku v Matenji vasi ter ga je skušal pridobiti za svoje namene. Toda ta je pokazal agentu neko brošurico, katero je imel za razdelitev med kmetovalce na razpolago in vprašal agenta, kaj poreče na poglavje v oni knjižici, kjer se svari pred nakupom »mešanih gnojil« od tujih agentov. Agent se je nato molče poslovil. Jasen dokaz, da je imel slabo vest.

1 kg onega mešanega gnojila je pa potem kmetijsko-kemično preiskuševališče v Ljubljani preiskalo ter dognalo, da je poslano gnojilo pravi in čisti superfosfat s 15,4% v vodi topljive fosforne kisline. Kalija ali dušika v tem gnojilu ni bilo mogoče zaslediti. S tem je torej razkrinkano sleparstvo prve vrste, kajti gnojilo ni bilo »mešano« ampak le sam superfosfat. Sleparstvo druge vrste je pa cena tega gnojila.

Superfosfat se plačuje vedno v tej meri, kolikor odstotkov v vodi topljive fosforne kisline on vsebuje. Vsak kilogram te fosforne kisline stane navadno 50 vinarjev, torej stane 14% superfosfat, kakor se pri nas navadno prodaja: $50 \times 14 = 700$ vinarjev ali 7 kron. Oni superfosfat pa, prodan kot »mešano gnojilo« je bil boljši in je vseboval 15,4% v vodi topljive fosforne kisline, torej bi pa bila njegova prava cena: $15,4 \times 50 = 770$ vinarjev, to je 7 kron 70 vinarjev.

Sedaj vidi vsakdo razliko med pravo vrednostjo in vsoto, ki se je po neumnosti plačala. Računati je še treba seveda tudi nekaj za obresti, kajti kupili so nekateri tudi na upanje, toda vključ temu se je plačevalo še dobre 3 krone za 100 kg preveč.

Upamo, da se bodo naši gospodarji kmalu izučili in pokazali vsakemu tujemu agentu vrata. Ti nastopijo enkrat tukaj, drugokrat zopet kje drugod in tako kmalu jih ni več nazaj v isti okraj — treba je, da se malo pozabi, potem si zopet upajo na svetlo.

Kmetovalci, naj Vam bo to kot svaren zglede; ne mečite denarja v stran in kupujte doma pri kmetijski družbi, gospodarskih zvezah in domačih trgovcih. Superfosfat je sicer dobro gnojilo, toda samo ne zadostuje rastlinam, morate še gnojiti s kalijem in dušikom. Kot kalijevo gnojilo pač ne pride nič drugega v poštev, kot kajnit in 40% kalijeva sol. Kot dušičnato gnojilo pa pride najceneje čilski soliter, ki ima še tudi to prednost, da uspeva hitro. Njegov učinek se opazi že kmalu po gnojenju.

Gorenjske novice

g Bohinjska Bistrica. Kmetijski tečaj je vspel kar najbolj ob nepričakovano obilni udeležbi. Želimo le, da se tako lepe misli g. dr. Pogačnika tudi udeležujejo ter tudi pri nas ustanovimo kmečko zadrugo. Govornik je tudi kot deželni referent gospodinjskih tečajev obiskal tudi naš šolski tečaj, ki je edini na Kranjskem, ter se o njem pohvalno izrekel. Obljubil nam je tudi, da pride še letos predavat v naše izobraževalno društvo, ki vedno bolj in bolj narašča ter ima že 240 udov. — Odstavljene duhovnik Brce za liberalce ni agitiral samo na Grobotkovi veselici, temveč tudi po raznih gostilnah, pa je zelo naletel. Med drugim se je tudi bahal, da zna »tango ples«. Naši Bohinjci so pa veliko preresni, da bi poslušali take klobasarije, pa so mu kar ušli. Domačini so se že letos z malimi izjemami ognili te liberalne vsakoletne Ciril Metodove veselice, zanaprej se jo bodo pa še bolj. — V nedeljo vsi vabljeni na veselico našega izobraževalnega društva, ki bo ob 3. popoldne v prostorih naše posilnice »Hotel Pošta«.

g Dol pri Ljubljani. Občni zbor našega Izobraževalnega društva bo na pustno nedeljo, dne 22. febr. popoldne po litanijah. Pobirala se bo udnina, poročalo o delovanju društva v minolem letu ter volil nov odbor. — O naših društvenih prireditvah ni bilo priložnosti vedno sproti poročati, naj bo pa skupaj važnejše omenjeno, kar smo v zadnjem času na odru gledali: V tem znamenju boš zmagal, Skrivnostna zaroka in Anarhist; prvi dve igri bolj v poduk, zadnja v zabavo, nalašč za predpust, kjer se človek poceni in brez greha nasmeje in kratkočasi. — Omeniti je neko stvar, o kateri se je že dolgo govorilo in se je vendar enkrat srečno zvršila, kljub mnogim zaprekam. V mislih nam je priklopitev vasi Podgora, Kleče in Zajevše k občini Dol. Stvar je konečno rešena, vprašanje je le še, kdaj bodo nove volitve in kako bodo izpadle. Za sedaj pripomnimo le par stvari. Prva: Velik revež mora biti volilec iz omenjenih vasi, ki bi sedaj dal svoj glas stranki, ki se jih je z vsemi štirimi branila, kakor da bi bili v teh vaseh sami berači, novi občini le v breme. Možje, ki se čutite prizadeti, zapomnite si to reč dobro za vso prihodnost, zlastj za takrat, ko bodo tisti, ki so se vas branili s tako silo. — hodili krog vas in prosili vaših glasov. Drugo, kar bodi tu pribito, pa je dragoceno spoznanje, da je moč tistih, ki so dosedaj v delu skoraj vse-mogočni, vendar le silno majhna. »Dokler bo moj prod gibal, se to ne bo zgodilo,« so baje rekli gospod Reich in sta pokorno prikimala Pirnat in Penkač; ampak zgodilo se je pa vendar; svet se zavoljo tega ne bo podrl, kvečjemu kak županski stolec. Pred nedavnim so po časnikih, seveda »neodvisnih« tudi močno hvalili gospodarstvo sedanjega obč. odbora v Dolu in klical: »Glejte, mi nimamo nobenih občinskih doklad.« To je vražje podobno samohvali gospodarja, ki ima preluknjano streho in napol podrt poslopje, pa vpije — jaz nisem nikomur

nicesar dolžan. — Da, to je lahka umetnost, pustiti vse pri starem, samo, da ni stroškov.

g **Iz Boh. Bistrice.** »Slovenski Narod« od pretekle sobote piše, da sem bil na veselici Ciril-Metodove podružnice dne 1. februarja, da sem se povoljno izrazil o delovanju podružnice ter da sem se podal v poznih jutranjih urah ves ginjen proti domu itd. Kaj je resnica? Dne 1. februarja nisem niti prestopil hotela »Triglav« torej tudi nisem mogel biti na veselici. Ves dopis je popolnoma izmišljen. Zdi se mi, da boli nekatere novejšje izobraževalno delo v naši občini, pri katerem sodeluje tudi moja malenkost. — Nadučitelj Silvester.

g **Čemšenik.** Veselo gibanje je zdaj pri nas, odkar imamo Društveni dom. — Posestniki, ki so napravili vzorne hleve, so dobili od dež. odbora nekaj podpore. — »Domoljuba« prihaja k nam zopet nekaj več, tako da je sploh ni hiše v fari, ki bi ne imela tega koristnega in zabavnega lista.

g **Gorje.** Tudi v Gorjah se je podražil špirit in žganje. Ga bomo pa kar pustili. Marsikatera družina bo potem bolj vesela. — Naši vozniki še vedno vozijo les iz Mižakle in Pokluke. Letošnjo zimo ga najbrže še ne bodo izvozili. To je pa za kmete edini vir zimskih dohodkov. — Tudi pust hoče rogoviliti po naši fari in vabi vedno in vedno na »bale«. Cesar Apj Klavdij je zapodil vse godce iz Rima in rimski senat vse plesalce, da bi ljudstvo pozabilo na plesno norčavost. Škoda, da ni več takih cesarjev in senatov. — Bralno društvo je priredilo dne 15. 4. m. igri: »Skriven zaklad« in »Kmet in avtomat«. — Vodovod je pa sedaj zamrznil, delo se pa bo na pomlad zopet nadljevalo. — Tudi elektrika pride najbrž še letos k nam in je zanimanje za isto jako veliko. Nekateri jo bodo vzeli za razsvetlavo, drugi pa tudi za obrat raznih strojev.

g **Iz Moš pri Smledniku.** Zadnji ogenj je zopet vnel po fari misel o ustanovitvi gasilnega društva. Da je to jasna potreba, uvidi vsak. Ali res ne dobimo mož, ki bi z vztrajnostjo na svojo roko poskrbeli za ustanovitev.

g **Ribno pri Bledu.** Duhovne vaje, ki so se vršile od 1. do 8. svečana t. l. so prav dobro uspele. Faranje so se prav pridno udeleževali cerkvenih govorov in drugih pobožnosti. Obhajanih je bilo ves teden nad tisoč vernikov. — Pri podružnici v Bodeščah je še nekaj dolga na zvonovih. Srčna hvala onim, ki so že prispevali svoji pripevek, one pa, ki še niso stori'li svoje dolžnosti, pa lepo prosimo, da to kmalu store. Tudi ostale tri vasi prosimo pomoči.

g **Sv. Još nad Kranjem.** O sadjarstvu je predaval g. M. Humeč v nedeljo dne 8. t. m. Le eno željo so imeli poslušalci, da bi g. predavatelj prišel še večkrat. — Lično sopvednico iz mecesnovega lesa za romarsko cerkev je naredil g. Jožef Pavlin iz Radovljice.

g **Št. Vid nad Ljubljano.** Preteklo nedeljo je umrla gdēna Josipina Kafol. Poko'nica je bila velika podpornica naših društev. Bog ji plačaj, R. I. P. — Hud mraz je vzel, unamo, slovo, pustil je pa posebno na strehah, z opeko kritih, škodljive sledi. — Razširjevalna dela vižmarskega kolo-

dvora in čakalnih prostorov so pozimi počivala, pa se bodo v kratkem zopet nadahevala.

g **Zasavje.** Dne 13. t. m. je Klavdik, trgovec v Hotiču, dobil pri sodišču v Litiji šest dni zopora, ker je od divjega lovca kupoval zajce. Kdo bo pa namesto njega pri občinskih volitvah volil zoper sedanjega župana? — Dne 9. t. m. se je na Vačah poročil zastavonoša »Orla« Anton Škrabanja s članico Marijine družbe Frančiško Mali iz Jakopčeve hiše v Bukovici. »Orla« in članice Marijine družbe so novoporočencema napravili tako lep spreved, kakoršnega na Vačah še niso videli.

Dolenjske novice

d **Iz Dobrnica.** V nedeljo, 8. t. m. je imel pri nas jako zanimivo predavanje g. J. Vandot, živinozdravnik iz Žužemberka. Razložil je razne živinske bolezni in kako se z umnim ravnanjem živina obvaruje boleznim. Povedal je tudi razna domača zdravila, katera lahko živinorejci sami uporabljajo in pa katerih domačih zdravil ne smejo rabiti, ki so močno vdomačena, ki pa bolj škodijo kot koristijo, kakor sa'o. smodnik, olje, petrolej. Pohvalil pa je pelin (pelinov čaj), kamilčen čaj z žganjem. — Povedal je tudi, kako ljudje še dandanes verujejo na vraže, da jim hudobni ljudje živino »zacoprajo«, da zbolijo. Potem leta brž po kakšnega človeka, ki je znan, da zna »zagovarjati«, da tisto bolezen »pana«. Dobček od »zagovarjanja« ima vedno le za govornik, ker se mu navadno žep napolni. Povedal je g. predavatelj, da obešajo vraževerni ljudje v svinjske hleve kamen, ki je od narave votel, skozi to luknjo denejo trto od brutovovega lesa, ki je bila uvita na levo roko na kresni večer o polnoči. Ta kamen privežejo na strop, da v svinjak visi, ako pride copernica svinje jezdit, da se z g'avo zadene v kamen in pade s svinje. — Končno nam je g. živinozdravnik obljubil, da pride zopet kmalu, ljudje pa ga željno pričakujejo. Da je bil predavatelj dobro došel, je pričala velika udeležba mož, fantov in tudi žen in deklet ni manjkalo.

d **Leskovec.** Naši liberalci vedno lažejo, da niso liberalci, ampak dobri kristjani. In vendar ne vidiš dimnikarja nikdar v cerkvi, »ceglar« pa bere samo brezverske liste. In zdaj hočejo ustanoviti hrišnavsko stranko. — Svetoduški paša pravi svojim brljavkarjem, da so klerikalci krivi, da se je šnops podražil. Ali ni ta davek vneljan po celem cesarstvu? Kdo pa sili brljavkarje, da ta davek plačujejo? Nihče drugi, kakor — paša!

d **Iz novomeške okolice.** Prečina. Kadar je dolg prepust, je malo porok, pravi ljudski pregovor. Pri nas bo že tako. — Naši gospodarji bi začeli že radi trte rezati, pa jih zadržuje sneg. No, za te reči je še čas. Bo'je malo kasneje, kakor prezgodaj, da ne pride mraz! — Na pustno nedeljo popoldne ob 8. uri prirede fantje igri: »Vedeževala« in »Kmet in avtomat«. — Valta vas. Zadnjo nedeljo je bilo zelo lepo

vreme. Zato sem jo mahnil na spreved proti Vavti vasi. Pri Brodu sem premišljeval žalostno osodo pogorelcev, ki so josenji pogoreli in morajo še sedaj iskati zavetja pod tujo streho. V Vavti vasi mi je zmanjkalo cigar, zato sem jo mahnil k »Štrumbelnu«. Tam sem dobil precej »prijateljev«, ki so pili »sveto vodo«, kakor so krstili špirit. Franceelj in prijatelji so tarnali, češ, da žganjarjem slabo kaže. Sv. vojska vstaja in davek na žganje se viša. Jaz sem jih potolažil. Franceelnu sem rekel, da takrat, ko bo ljudi zmanjkalo, ki ne bodo več špirta pili, da tudi njega na svetu več ne bo. Prijateljem »svete vode« sem pa rekel, da mora biti na svetu vedno vojska. Ljudje so že ustvarjeni za vojsko. Ker je balkanska minula, se je pa začela vojska zoper špirit. Nazadnje sem se poslovil in jo mahnil pri zadnjih vratih na kolodvor. Na dvorišču bi pa kmalu naredil »salto mortale«, ker sem se zaletel v prazne sode od — špirta.

Iz **Krške okolice.** Krško. Kar je poštenih ljudi, so že dimnikarja siti. Zato se je lotil liberalnih kmetov in bo v nedeljo zlimal »neodvisno« stranko. En meščanski šomašter bo pa štel tiste, ki verjamejo, da je dimnikar neodvisen kmet. Dimnikar bo pa kazal račune, koliko tisoč kron je »zasluzil« pri kmetih...

d **Škocijan pri Mokronogu.** Liberalci ob posebnih prilikah tudi sami spoznajo, koliko so vredni. Po končanih zadnjih deželnozborskih volitvah je eden izmed naših liberalcev lepo povedal. Rekel je: »Tako se mi zdi, da smo liberalci kakor gnile hruške, ki padajo z drevesa. Nobeden jih ne mara več.« Mož, ki je tako presodil, ima »Slov. Dom«. Naj torej liberalci svojemu pristašu verjamejo, ko nočejo klerikalcem. — Občinski dokladi se zvišali pri nas za letos na 85 odstotkov.

d **Toplice na Dolenjskem.** V torek, dne 10. t. m. je umrla g. Marija Brodnik. Dosegla je visoko starost 80 let. Doma iz ugledne rodovine Senica, se je poročila s tu bivaoičnim učiteljem Smrekariem, ki je menda deloval tudi v Mirni peči. Po njegovi smrti je prišla zopet na očetov dom, katerega je zamenjala z onim cerkvenega ključarja Brodnika. Bila je dobra mati, vestna gospodinja, ki je uživala sološni ugled. N. v. m. p! — Zima kar ne odkima. Drži, da je čuda! Vendar se že dobe na prisojnih mestih trobentice, ki pa kar ne morejo »pritrobentati« spomladi v naš topliški kot. — Na Svečnico so otroci prerediti po večernici igro, deklamacijo in druge take dobre in drobne reči, ki so se ljudstvu prav zelo dopadle. Šolska soba je bila polna radovednih ljudi, ki so res v velikem številu prišli pogledat, kaj »mali« znajo. Vsa prireditve je imela namen, zbrati nekaj kronic za novo šolsko zastavo. Slavnost blagoslovljenja se obeta za noletno sezono, najbrže za praznik sv. Alojzija. Da bi Bog dal obilo dobrih stro za napravo nove šolske zastave.

d **Zatičina.** V Zatičini bo 40 urno češčenje presv. Rešnega Telesa v samostanski cerkvi. Začetek 40 urnega češčenja bo v nedeljo (22. febr.) zjutraj, sklep pa v torek popoldne. V nedeljo bo služba božja dopoldne kot po navadi (sv. maša s pridigo ob 6. uri in ob 10.), popoldne ob 2. uri križev pot, pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega. V ponedeljek in torek bo slovesna sv.

maša s pridigo ob 9. uri, popoldne ob 2. uri križev pot, pridiga in litanije. V torek po litanijah »Te Deum« sklep pobožnosti. — Spovedovalo se bo vse tri dni od 4. zjutraj do 8. zvečer.

Notranjske novice

n Iz Reške doline. Lani smo si nekaj pomogli z jabolki, katerih se je čez 200 vagonov izvozilo, največ na Nemško. — Zime s tolikim snegom in mrazom pa pri nas niti stari ljudje ne pomnijo. Pravijo, da to obeta rodovitno leto. Sedaj pa imamo že prav pomladne dneve, ki nas vabijo na delo najprej okoli sadnega drevja. — Z živinorejo nam gre slabo. Leta 1912. je zlasti v Zgornji Trnovski dolini bolezen na spolovilih napravila ogromno škodo. Lani in še letos pa razsaja kuga na gobicah in parkljih po Košanskih in Vremških vaseh. Ker so sejmi — in najboljši so v Divači in Sežani — za nas zaprti, ni nobene kupčije, razen z domačimi mesarji. Zavladalo je splošno pomanjkanje krme. Vložile so se prošnje za podporo, toda podpore imajo le začasen pomen. Veliko denarja požro, pa malo zaležejo. Pri seji kmetijske podružnice na Premu (15. februarja) smo se posvetovali o sedanjem položaju naše živinoreje in se zedinili o sledečem, kar bo gotovo zanimalo živinorejce. — Kakor prašičja kuga, prihaja tudi goveja iz Hrvaškega. Kdo zalaga Trst s klavno živino? — Ali mi Kranjci in Primorci? — Po državni cesti, ki vodi od Reke čez Podgrad v Trst pet ur ob kranjski meji se prežene na stotine hrvaške živine v Trst. Svitle kronce ob meji z a t e m n e i n z a k r i j e j o v s a k o b o l e z e n. Kaj to koga briga, če se s tem širi kuga po Primorskem, odkjer prihaja redno k nam. Dokler se to ne prepreči, bo vedno bolezen v naših krajih. Hrvatje se ne morejo pritoževati, ako jim ostane Reka z velikim konsumom in če Trst pripade v tem oziru v prvi vrsti nam Slovincem. Zaradi hrvaške živine pa pride naša tudi v Trstu malo v poštev, in to samo po sejmi v Divači in Sežani, ki tema dvema krajema dovedeta dosti denarja, zlasti iz Kranjske. — Kdo dela sejme? — Živina in kupci! — Precej veliki sejmi so pri nas v Trnovem, Il. Bistrici in Št. Petru, a vendar naši živinorejci poznajo najbolj primorske sejme. Občinski odbori dotičnih semanjih krajev naj bi napravili reklame za svoje sejme in naj bi povabili po sosednih županstvih živinorejce, po časopisih pa kupce. In sejmi bi se povzdignili! Koliko tisočakov gre iz kraja za okužene in premražene hrvaško - štajerske prašiče! Najhitreje bi se naše gospodinje navadile na prašičerejo, če bi se kratkomalo prepovedal uvoz prašičev. Par let bi bili brez plečet in klobas, ta čas bi pa že dovolj prašičev zaredili.

n Ziri. Krasno se je izvršila v nedeljo veselica Žirovskega Orla. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Deseti brat (g. šolski vodja Hladnik) je bil tak, kot ga zna igrati samo on. Nimate navade hvaliti igralcev in igral

— ampak to pot: vsa čast jim! — Glede cestnih in regulacijskih stvari pa to-le rečemo: dokler bomo skupaj držali, toliko časa nam bodo šle višje oblasti na roko. Tudi Račevsko cesto bomo dobili. Pa ne potom enega odbornika, ampak — z vzajemno zastopnostjo. Skupaj držimo!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Društveni vestnik

Ljudski oder na Vrhniki priredi v nedeljo dne 22. februarja t. l. zabaven večer z zelo zanimivim sporedom, ki bo obsegal igre: Rusofil, Rendez-vous in Trije tički. Poleg tega lepe pevske točke, šaljivi kupleti, tamburanje in tudi kvartet s spremljanjem glasovirja. Večer se vrši pri pogrjenih mizah. Začetek ob 6. uri zvečer.

Sadjarsko društvo za kamniški politični okraj priredi tri dvodnevne sadjarske tečaje in sicer 25. in 26. februarja v Komendi, 2. in 3. marca v Šmarci in 9. ter 10. marca na Brdu. Vabijo se vsi tisti gospodarji in fantje, ki jih res veseli sadjarstvo in se z njim tudi pečajo, da se teh podučnih tečajev gotovo udeležijo. Koncem tečaja dobi vsak udeleženec brezplačno sadjarske potrebščine (sadjarski nož, strguljico, ščet itd.) Zglasite se takoj na naslov: Sadjarsko društvo na Homcu, pošta Radomlje.

Ljudska knjižnica »Belca« Suha nad Kranjem vabi vse člane k rednemu letnemu občnemu zboru, ki bo v nedeljo, dne 22. februarja t. l. ob 4. uri popoldne v društveni hiši. Pri nesklepčnosti prvega, se čez pol ure otvori drugi občni zbor, ki bo sklepčen pri vsakem številu članov.

Izobraževalno društvo v Budanjah priredi v nedeljo dne 22. februarja ob 3. uri popoldne veselico. — Na sporedu je poleg velezabavne burke »Kmet Herod« in »Kofetarice« tudi nova zelo zanimiva igra »Hrepenenje po mestu«, igra v štirih dejanjih, ki se dosedaj še ni igrala na Vipavskem.

Čebelarstva podružnica v Robu pri Vel. Laščah ima v nedeljo dne 1. marca po sv. maši, to je ob 11. uri svoj redni občni zbor v šoli na Robu. Vpisovanje novih članov se vrši pred občnim zborom, da se tudi ti morejo udeležiti glasovanja. — Vabijo se vsi člani, da pridejo na občni zbor in naznačijo število panjev, katere žele odprodati. Vabijo se tudi vsi čebelarji, ki niso še člani, da stopijo v naš krog!

»Orel« šmartno pod Šmarno goro priredi na pustno nedeljo 22. t. m. veseligr v treh dejanjih: »Občinski tepček«.

Društvo sv. Jožefa v Tržiču bo na pustno nedeljo ob 8. uri zvečer v svojih prostorih priredilo humoristično predstavo s sledečim sporedom: »Kmečki koncert«, proizvajajo možki zbor. Jabolčna potica in burka: Smola pa taka. — Na pustni torek se bo po končani pobožnosti nedeljska predstava ponovila. Tudi okoličanom je dana prilika se je udeležiti.

n Izobraževalno društvo Slap pri Vipavi. Občni zbor se vrši dne 24. febr. t. l. v društvenih prostorih ob 4. uri popoldne. Občni zbor bo združen s poučnim predavanjem g. R. Kapša.

Dekliška Marijina družba v Cerkljah na Gorenjskem priredi 22. febr. ob 3. uri popoldne igro: »Nežika z Bleda« s petjem.

Izobraževalno društvo Breznica priredi na pustno nedeljo, dne 22. svečana t. l. veselico v dvorani stare šole. Predstavljalja se bode burka »Ne kljči vraga« in Anton Medved-ova štiridejanka. »Stari in mladi«. Začetek ob 6. uri zvečer.

Izobraževalno društvo Planina pri Rakeku priredi na pustno nedeljo, 22. t. m. veselico s sledečim vspeodom: 1. Kratek nagovor; 2. »Oh, ta Polona«! burka v dveh dejanjih za ženske vloge, in 3. »Strahovi«, burka v enem dejanju. Začetek ob 3. uri popoldne; vrši se v dvorani kaplanije.

Kmečko društvo v Mošah pri Smledniku skliče na dan 1. marca po nauku v dvorani društvenega doma v Smledniku občni zbor. Želimo od udov polnoštevne udeležbe, pa tudi drugi, komur je mar gospodarski napredek, dobrodošli; pogovoriti se imamo nekaj zelo važnega.

Izobraževalno društvo v Vel. Laščah. V nedeljo, dne 22. t. m. po litanijah priredi društvo zabaven popo'dan v dvorani s temle sporedom: Naše gore (pesem). — Čevljar (trodejanska veseligr). — Ko pomlad pride (pesem). — Kmet in fotograf (smičen prizor). — Člani z društveno izkaznico plačajo le polovico vstopnine. Prebitek se bo porabil za nakup novih knjig za društveno knjižnico.

»Kmetška knjižnica« v Radečah priredi v nedeljo v Narodnem domu veseligr »Dr. Veznal in njegov sluga Štipko Tiček« in velezanimiv igrokaz »Vaški skopuh«. Sodeluje cerkveni pevski zbor in orlovska godba.

Društveno življenje v Črnem Grabnu. V Blagovici se je začelo prav živahno življenje v novem društvenem domu. Na svetih Treh kraljev so vprizorile deklice ponavljalne šole prvo igro: »Ljubezen Mari-

jinega otroka», moške pa igro »Kmet in fotograf. — Na Svečnico so pa nastopile dekleta z igro »Kukavica — modra tica»; moške in fantje so pa igrali »Dva prepirljiva soseda». Igrali so tako izborna, da je bilo veselje gledati in čudili smo se spretnosti in pridnosti deklet. Na pustno nedeljo bodo pa dekleta zopet igrale krasno Sardenkovo igro »Skrivnostna zaroka», fantje in moške pa burko »Za letovišče».

Gospodarske vesti.

Razmerje med staro mero in vago in obratno. (Kratice: km = kilometer; m = meter; v = vatek; s = seženj; cm = centimeter; p = palec; č = črevelj; ha = hektar; a = ar; o = oral; kg = kilogram; f = funt; s. c. = stari cent; mc = meter-cent; l = liter; b = bokal. Številka 2 desno nad kratico pomeni kvadrat (štirjak); številka 3 pa pomeni kubik.)

1 m = 1.28 v, 1 v = 0.78 m, 1 m = 0.53 s, 1 s = 1.89 m, 1 cm = 0.38 p, 1 p = 2.63 cm, 1 m = 3.16 č, 1 č = 0.32 m, 1 m² = 0.28 s², 1 s² = 3.60 m², 1 ha = 1.74 o, 1 o = 0.575 ha, 1 a = 27.80 s², 1 o = 57.54 a, 1 o = 5754 m², 1 ha = 10.000 m², 1 ha = 100 a, 1 a = 100 m², 1 m³ = 31.67 č³, 1 č³ = 0.032 m³, 1 m³ = 0.146 s³, 1 s³ = 6.82 m³, 1 kg = 1.78 l, 1 l = 0.56 kg, 1 s. c. = 56 kg, 1 mc = 1.78 s. c., 1 l = 0.70 b, 1 b = 1.41 l.

(Drobcu so tukaj označeni — z malo izjemo — y stotinkah. Stotinke so dvomestna števila na desni strani desetinske pike in so v primeri s celo toliko kakor vinarji v primeri s krono. Tisočinke (tromestna števila na desni od desetinske pike) imajo z enoto isto razmerje kakor milimetri z metrom. Številke na levi strani desetinske pike pomenijo enote, to je cela (polna) števila.)

Po Gosp. Nov.»

Raznoterosti.

Prva ženska v diplomatski službi. Za tajnika na mehiškem poslanstvu v Kristijaniji je imenovana gospa Henrijeta Kog, ki je prva ženska v diplomatski službi. Gospa Kog je stara 27 let, pred dvema leti je dovršila vseučiliške nauke in nato potovala po Evropi. Kot poslaniški tajnik ima pravico nositi uniformo.

Tatre na prodaj. Knez Hohenlohe prodaja svoje ogromno posestvo na Tatrah; zahteva 50 milijonov kron. Neko francosko društvo mu ponuja 43 milijonov, a je še več drugih kupcev. Govori se med drugim o nekem ruskem knezu, ki želi kupiti Tatre. Ogrska vlada pa skuša posestvo pridobiti zase.

Razkol med francoskimi prostozidarji. Na zadnjem konventu francoskega Grand Orienta so člani starejšega kova protestirali proti temu, da je struja surovih ateistov zatrla stáro prostozidarsko znamenje: A. G. D. G. A. D. U., t. j.: »A gloire de grand architect de l'univers« ali slovensko: V čast

velikemu stavbeniku vesoljstva. Protest se je dal na glasovanje in »stari« so bili preglasevani. Le-ti so nato izvajali posledice in naznanili svoj izstop iz Grand Orienta. Ta njihov sklep so z veseljem pozdravili angleški in ameriški prostozidarji, katerim je brutalni ateizem latinskega prostozidarstva že davno v izpodtiko. Francoski separatisti bodo z angleškimi in ameriškiimi ložami stopili v novo zvezo, ki bo imela nalog »zvesto čuvati nad stariimi prostozidarskimi tradicijami.

Pri napravljanju filma kača-velikanka zdivjala. V tvornici Sasche na Dunaju, ki izdeluje filme, so pri izdelovanju filma »Satanova gospa« v aktu, ki se naziva »V peku« za model rabili tudi kačo-velikanko, 5 let staro, 3 m dolgo, ki se je v ta namen poslala iz Berolina na Dunaj. Kača bi se morala fotografirati v trenutku, ko se grofica Kinsky v kačo izpremeni. Nenavadna okolica je pa kačo-velikanko tako razljudila, da je filmskega režiserja Ardonneja vgriznila v roko in so jo le s težavo spravili nazaj v njeno kletko.

641.000 kron poneverila sta dva uradnika diskontni banki v Aalborgu v osmih mesecih.

Ruska protialkoholna postava. Ruski državni zbor je skienil, da v krajih, kjer je prepovedano prodajati alkoholne pijače, ne sme ne krona in ne zasebniki prodajati alkoholnih pijač.

Kokovcev odklonil carjev dar. Odstopivši ruski ministrski predsednik Kokovcev je odklonil nagrado 300.000 rubljev, ki mu jo je car ponudil. Peterburški družabni krogi o tem veliko govore, ker je Kokovcev ob odklonitvi rekel, da ni tak kakor drugi ministri. Mislil je na Witteja, ki je carjevo nagrado sprejel. Witte, ko je to izvedel, je pa rekel, da je častnejše, če se od carja, kakor pa od predsednika peterburške diskontne banke denar vzame.

Zopet dvoboj med ogrskimi grofi. 17. t. m. sta se dvobojevala v Budimpešti grofa Gabriel Lonyay, nečak grofa Elemerja Lonyaya, in ministrski koncipist Bela Egan. Sprla sta se v reškem orfeju. Ranjen ni bil nihče.

Trije delavci so utonili na zamrznjenem Walchenškem jezeru na Bavarskem, ker se je led vdrl.

Velika tovarna čevljev pogorela. V Glasgovu je dne 14. t. m. pogorela čevljarska tovarna škotskih čevljarskih zadrug. Škoda znaša 30.000 funtov sterlingov. 1500 delavcev je izgubilo delo.

Trgovski pomočnik — večkratni milijonar. V San Franciscu je umrl nedavno Viljem G. Irwin, 76 let star, večmilijonarski sladkorjerejec v Honolulu. Irwin je bil lastnik otoka Lanai, ki spada v Havajsko otočje. Kupil je otok pred petimi leti za en dolar. Bil je britanski podanik, vendar je bil pa absoluten gospodar ameriškega otoka, ki meri 139 kvadratnih milj in ima 600 prebivalcev. Irwin je bil trgovski pomočnik; njegovi sladkorni nasadi so ga napravili za večkratnega milijonarja.

Zopet nekaj za človeštvo. Veliko zanimanje utegne vzbuditi nova me-

toda zdravljenja jetičnih, ki je pred kratkim uspela v Guys-hospitalu v Londonu nad vse pričakovanje dobro. Ta nova metoda obstoji v tem, da se izreže bolniku večji del črev ter se ga odstrani. Potem se ga pa zdravi dalje. To so prakticirali najprej pri nekem otroku, ki se je nahajal že v zadnjem štadiju kostne jetike. Otrok je ozdravel tekom nekaj mesecev popolnoma. Trdi se, da je taka metoda tudi pri drugih boleznih uspešna. Ta metoda

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 11. februarja: 52, 50, 27, 73, 62.
Dunaj, 14. februarja: 52, 13, 26, 83, 22.

Dober zajutrek

le z našo žitno kavo. Zadržujemo jo v platnenih vrečkah 5 kg za K 4— V svrhu prav posebnega shranjevanja jo razpošiljamo pri prvi naročbi vsakomur v lepi pocinkani pločevinasti škatli (imitacija star. srebra natančno po tu vtisnjeni sliki) v skupni teži 5 kg za K 4.50. Poštno plačamo sami. V teh skatljah ohrani kava mesece svoj izborn okus. 316
Oldřich Vítáček, Praga-Karlín
štev. 204, oddelek 20.

In razno moderno blago za meške in ženske obleke pošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMECKI v CELJU št. 305. Štajersko.
Ilustrovani cenik o več tisoč stvarih se pošlje zastonj. — Pri naročilih iz Amerike treba poslati denar naprej.

Komur ne ugaia zrnata kava, temu se priporoča Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva je zdravju popolnoma neškodljiva ter ima pri tem popolni okus zrnate kave.

Pri nakupu je paziti na dobro zaprto higijenično zavojnino s sliko župnika Kneippe. — Odprto, natančno blago ni nikoli prišlo Kathreiner.

Pri vsakem delu, doma, na vrtu in na polju se pripetijo ranitve, katere moramo varovati pred zastrupljenjem. Najboljše sredstvo za take slučaje je znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Glej inserat!

Mnogo naših trgovcev, mnogo naših konsumnih društev je še brez Kolinske kavne primesi v korist obmejnim Slovencem, dasi bi bila njih dolžnost, da izkušajo to izvršno domače blago kolikor mogoče med svojimi odjemavci razširiti. Saj ima od nje naša „Slovenska Straža“ svoj redni letni prispevek, da lahko dela za obmejne Slovence, nobenega našega konsumnega društva, kjer bi ne bila v zalogi Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem. Dolžnost vseh naših gospodinj pa je, da prav pridno po njej segajo, da kupujejo samo ta izvršni pristno domači kavni pridanek!

Vsako jutro smo 18 let stari, zvečer pa 81, je rekel Jean Paul, in ali ne veljajo te besede tudi v naših časih, ko je boj za obstanek vedno resnejši in težji. Dolžnost vsakega je, ako noče naporom podleči, da si ohrani zdravje, svežost in odporno silo. Kot glavni pogoj za to pa je vsakdanja redna prebava in redno odvajanje. V tem slučaju je po pravici najboljši pripomoček in najprijetnejše sredstvo „Hunyadi Janos grenčica“.

PEBECO
PASTA
čisti usta i zube
Velika Tuba K 1.50
mala Tuba K 1.-

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in mile učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) L 1.30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Kje je drugi vojščak?

Samec prikupljive zunanosti, 40 let star, z 10.000 K premoženja, želi se priženiti na kako posestvo, gostilno ali trgovino. Zmožen je vseh teh poslov. Prednost se daje dekletom ali vdovam brez otrok.

Resne ponudbe s sliko se prosí na upravo tega lista pod št. 319.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 16. februarja 1914.

Doželni pridelki:	Cena		Živina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	24	50	živina vaga:		
Rž	17	50	Goveda pitana	72	—
Ajda	24	—	lešča težka	95	—
ječmen	18	—	Teletna mala	86	—
Oves	16	—	Prasici	96	—
Proso belo	22	50	Kostrani	88	—
Proso rumeno	18	50			
Koruzna stara	18	—	Kuretina in drugo:		
Koruzna nova	16	—	Masto kuhano od		
Leča	24	—	K 200— do	280	—
Grah	—	—	Masto surovo od		
Laneno seme	31	—	K 270— do	330	—
Grašica	—	—	Slanina sveža (špeh)	158	—
Domača detelja	160	—	Slanina prekajena	168	—
Fiziol Ribničan	31	—	Mast svinjska	160	—
Fiziol Prepelčar	32	—	Loj	93	—
Fiziol Mandalon	27	50	Jajca 100 komadov	10	—
Cebula	11	—	Pisane	—	60
Krompir	4	50	Goitbi	2	—
Želje sveže	—	—	Raca	5	—
Želje kisto brezsoda	9	—	Gos	—	—
Repa gorenska	3	—			
Repa sveža	3	—	Kolonijalno blago		
Repa kislis brezsoda	20	—	na debelo:		
Branje	70	—	Riž Rangon od		
Kumna	20	—	K 25— do	38	—
Orehi	88	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	—	—	K 200—	80	—
Suhe hrustice	—	—	Sladkor od K 84— do	83	—
Suhe češnje	46	—	Petrolej	41	50
Ježice	—	—			
Želod	—	—			
Smrekovi storži	10	—			
Sen	8	—			
Slama	3	—			
Stelja	5	—			

Vajenca

sprejme takoj po dogovoru Ivan Šimenc, umetni trgovski vrtnar, Ljubljana, Gradišče št. 12. 433

Ivan Gregorc, parna opaka, Menges in tovarna lončenih peči ima v zalogi vedno vsakovrstno

opeko
zidno, veliko in malo, navadno strešno, zarezno strešno opeko (Falzziegel) ter vsakovrstne **peči**

navadne kmečke in visoke peči za boljše sobe Opeka in peči, vse prvovrstno blago!
Točna postrežba! 408

ALI SE VAM NE SMEJE SRCE, CENJENA

GOSPODINJA,

če ogledujete svoj bliščeči beli zaklad na perilu? In ni li potraja in nespamet, uničevati to drago perilo s slabim in samo navidezno cenejšim milom? S Schichtovim milom, znamka "Jelen", se ne snaži perilo samo brzo in brez truda. Vsled zajamčene neškodljivosti mila z jelenom se obdrži mnogo let kot novo, obdrži vedno svoj beli blesk in ima prijeten vonj.

Sirolin Roche

lajša in ozdravi bolezni v prsih, kašelj, katar, influenco, astmo.

Originalni zavoji à K 4.— v vseh lekarnah.

Za krošnjarje, tržne prodajalce, razprodajalce in za vsako gospodinjstvo razpoložljiv priiskavanju lahno poskodovano

toaletno milo
vsakomur

5 kg za 6-50 K
(50 32 kosov), dišeče po vrtnicah, mandolijih, vijolicah, glicerinu, zeliščih, močnat, bljenem mleku itd. — Najfinjši parfumi v stekli po 2 K. Razpošilja po povzetju največja izvozna tržnica za toaletno milo

FRANC HUMANN,
Dunaj II., Alotsgasse 3/6.

Technikum stroj. elektr. inž. mojstr.
Haltsohen, Saško. Strok. tov. Progr. zast. 2187

Kava se poceni!

Najfinjša Soja-Peri-bobova kava lepo žgana, zelo dobra in izdatna. Nikaka žitna ali sladna kava. Razpošilja se v vse kraje Avstro-Ogrske. Poštni zavitek netto 4 1/2 kg

le K 4-80 franko

Najcenejši in najboljši kavi podobno blago. Naroča se pri: žgalsnica za kavo „Bantosa“, Kraljevi Vinohrady, 1573, pri Pragi.

Astma!

Vsem sotrpnim naznanjam rada brezplačno, kako sem bila trajno in neprilicovano uspešno rešena dolgotrajno, ludo

boleznj ASTMA.

Naslovi popolno ali deloma ozdravljenih v vseh večjih krajih Avstrije na razpoložbo. To novo zdraviljenje se uporablja z odličnimi uspehi pri vseh obolenjih soplnih organov. **Katar v sapniku bronhialni katar** in posebno zastareli slučajji astme se morejo osvraviti ali vsaj znatno olajšati.

Trimesečni brezplačni poskus se dovoli radevolje vsakemu bolniku. Ilustrov. brošure zastoj in franko.

Gospa Ana Dietz
Monakovo (München 8)
Kaiserstrasse 49.

Sachsen-Altenburg
Technikum Altenburg
Oddelki za inženjerje, tehnike, delovodje. Gradba strojev, avtomobilov, elektrotehnika. 8 laboratorij.

Program proš.

Sijajna eksistenca

Za prodajo nove izvrstne kave (ne žgane ržene ali žitne kave) se iščejo zastopniki proti proviziji 20 procent, ki bi obiskovali zasebnike; vzorci za poskušnjo zastonj! **Franc Maršner**, Král, Vinohrady 1573, Praga.

Slavni
podružnici „JANUS“

Gradec, Janusov dvorec.

Kot izvršitelj oporoke po umrlem čast. gospodu **Janezu Mraku**, župnemu upravitelju v Spodnji Idriji, se Vam zahvalim za točno izplačilo njegovega komaj pol leta obstoječega zavarovanja na življenje.

V Idriji, dne 12. februarja 1914.

Monsignor Mihael Arko,
mestni župnik in dekan
kot izvršitelj Mrakove oporoke.

607 **Ceno česko posteljno perje**

Kilo sivoga puljenega K 2-—, boljšega K 2-50, polbelega K 3-00, belega K 4-80, prima kakor puh mehkega K 6-—, veleprima K 7-20, najboljša vrata K 8-40, puh siv K 6-—, bel K 12-—, najtinejši prsni puh K 14-40. **Zgotovljene postelje** iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm široka po K 10-—, 12-—, 13-—, 14-—, 21-—, 200cm dolga, 146 cm široka po K 13-—, 15-—, 18-—, 21-—, zgornja 80 cm dolga 58 cm široka po K 3-—, 3-50, 4-—, 50 cm dolga, 70 cm široka po K 4-50, 5-50, 6-—, 3 delni žimnati modroci za 1 posteljo po K 27-—, boljši K 33-—, Pošilja se franko po povzetju od 10 K višje. Zamenjena dovoljena, za nengajajoče denar nazaj. 486

Poskušnje in cenovniki franko

BENEDIKT SACHSEL, Lobes pri Pliznu 159, Češko.

Opravavnika

(majerja) z družino, na moje posestvo v Sp. Zadobrovi pri Dev. Mar. v Polju, ki naj bo vajen kmečk. dela in živine, sprejemem takoj. — Več pove lastnik **Adolf Hauptmann**, posestnik v Ljubljani.

Milijon konjskih odej
za K 2-90

Za Balkan namenjene a zaradi vojne izostale, iz priste brnske himalajske volne, torej silno tople in za zimo neobhodno potrebne, 200 cm dolge in ca. 140 cm široke, vsivi, ružavi in drap-barvi z lepimi barvanimi bordurami, se bodo razprodajale le malo časa za polovično tovarniško ceno po le K 2-50 komad. Te zimске konjske odeje so dvakrat toliko vredne in se bodo prodajale po teh čudovito nizkih cenah samo dokler bo kaj zaloge in sicer:

1 komad zimskih konjskih odej stane le	K 2-90
3 komadi " " " " "	K 8-25
6 komadov " " " " "	K 16-—

3640 Samorazprodaja po povzetju:
M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-404

Preklíc. Podpisani preklicujem vse radi odstranjene moje firme, streljanja, ter sploh razgrajanja pri moji hiši na gg. **Andrej Japelj, Ivan Zdešar** in **Ivan Kuclar** izrečene obdolžitve, oziroma žalitve, **FRANC HRIBER.**

Iščem poštenega, neoženjenega
mlinarja
kateri se dobro razume na kmečke mline mleti. **Franc Švelj, Breg, p. Borovnica, Notranjako.** 536

Lepo posestvo

se proda po zmerni ceni zaradi družinskih razmer, na Mišaćih hišna štev. 9, od postaje Otoče 20 minut, od Marije pomagaj 40 minut in od farne cerkve 10 minut. Posestvo ima vse orodje in živilo. Hiša zidana in hlev obokan, vodovod v kuhinji in v hlevu, okrog hiše velik sadni vrt. Kupcu je na razpolago kupiti več ali manj posestva. Ponudbe na **Ivan Šlibar**, posestnik št. 3 in 9. **Mišače, p. Podnart.** 535

Obleče se lahko cela rodbina!
Krasni ostanki blaga
za obleke, suknje, bluze, srajce itd.
Novih lepih vzorcev
5 kg zavoj K 13-—, lepša vrsta zavoj K 14-—.
Franko po povzetju pošilja:
A. Jelinek, I. češka tkalnica v Jimramove (Morava).
Zelo topla priporočena! Kdor poskusi kupi vnovič!

Cevljarskega pomočnika
poštenega mladeniča, sprejme takoj **Anton Kokalj**, čevljarski mojster, **Poljane nad Škofjo Loko.**

„PRI NIZKI CENI“

Največja izbira in najsolidnejša postrežba za šivilje in krojače
IGNACIJ ŽARGI

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 5
trgovina raznega modnega blaga, perila, kravati i. t. d. 530

Sloveči vazelin (mazilo)

za čevlje prvovrstne tovarne v Avstriji razpošilja tržnica **Fr. Oblak, Sv. Gregor, p. Ortnek.**

Izvrstni črn vazelin 1 kg za K 1-40
izvrstni rumeni vazelin 1 kg za K 1-40
Specialiteta črn kavčuk-vazelin 1 kg K 1-60.

Pri odjemu 10 plehastih skatelj 1 skatlija namenska. Preprodajalcem popust. 456

Vsled vojne na Balkanu je bila znatno oškodovana naša trgovina s platnom in smo vsled tega prisiljeni razprodati naše ostanke tkanin. V zalogi so: kanavas, cefir, brisače, šifon, platno, orient. platno, barhent, flanela, oksford, krizet, modrotisk, zajamč. prist. barven, rjuhe itd. Dolgost ostankov 5—15 m. 494

Po povzetju 35—40 m za K 13-—.

Za solidno postrežbo se jamči. **Tkalnica „Orient“**, Češka čerma, poštni predal 4 pri Nachodu.

Najvišja odlikovanja! Državna nagrada! Tisoči priznanj!
Obdelavajte vsako usnje
(seda in jermenje, čevlje, strelhe voz itd.) z našim izbornim cenim, smoje in kisline prostim

surovim vazelinom

tiši ohranja usnje, je napravilja nepremočno, mehko, voljno in trpežno. Primerno zelo tudi za mažo kopit, vozov in v tehniške namene. Cena za 1 kg 54 vin.

Ovojnina se računa po lastni nabavni ceni. Na zahtevo ceniki in ponudbe o naših ostalih specialitetah: Pan-maža za usnje, panol-krema za kopita, maža za vozove, oje za oši, sredstev za reju živali in nego vseh vrst.

Neručite takoj, ali priložite naslov! Zeli se zvezni razprod. in zastopniki.

„Pan“ izdelovanje kmečkih potrebščin in specialitet. Dunaj XIII, Auhofstr. 65/2. 501
Reg. varn. znamka.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani
ima svoje prostore v hiši „Zadružne zveze“, Dunajska cesta 38 nasproti „Bavarskemu dvoru“ v bližini mitnice

sprejema in obrestuje
hranilne vloge po

4 1 0
2 0

Rentni davek plačuje iz svojega. Vložne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar ter se obrestovanje ne prekine.

Oskrbni sama devinkulacije in vinkulacije. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice. Za varnost naloženega denarja jamči 31 kmečkih občin z vsom svojim premoženjem in z vse davčno močjo. Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varon zavod, v katerega nalagajo tudi c. kr. sodišča denar mladoletnih.

Hranilnica kmečkih občin je regulativna hranilnica in je nje poslovanje pod nadzorstvom cesarskega komisarja kot zastopnika c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Daje posojila na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo na vsak poljuben način, dalje na menice in vrednostne papirje.